Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 36(754) KAINA 15 ct. MONTREAL, 1961 m. RUGSĖJO-SEPTEMBER 13 d. PRICE 15 ct. XXI METAI

Kom. fanatizmas veda į karą

CHRUŠČIOVAS NUĖJO KATASTROFIŠKAIS HITLERIO KELIAIS, IR NIEKAS NEGALI JO NUO TO SULAIKYTI

Nehru ir Nkrumah pas Chrušč iovą nieko nelaimėjo. — Anglijos profesinių sąjungų ko ngresas pasisakė už valdžios politiką ir už gynimąsi nuo sov ietinės agresijos. — Prancūzijos kraštutiniai kėsino si nužudyti prezidentą De Gaulle. — „Neutralieji" prieš Vakarus. —

TEMPAS, kuriuo pradėjo rie dėti pasauliniai įvykiai, stai giais šuoliais įsitempia ir įsiskubina. Dėl to tarptautiniai įvykiai ne rieda, bet nervingai šuoliuoja. Tai sudaro pavojingus momentus, kurie kiekvienu atveju gali būti lemtingi.

NERAMŪS TAPO VISI KONTINENTAI,

visos šalys, visos valstybės, visos tautos. Būtų labai gerai, jeigu žmonija taip būtų nusiteikusi kūrybingumo prasme, jieškoti tobulesnių gyvenimo sąlygų, gerbūvio, augštesnės kultūros. Deja, visas sąjūdis yra nukreiptas prieš taiką, prieš sugyvenimą, siekiant kitus pavergti smurto keliu.

RUSIJOS diktatūra, nežiūrint žmonijos reikalavimo eiti prie nusiginklavimo,

INTENSYVIAI DARO ATOMINIUS BANDYMUS ATVIRAME ORE,

kas apkrečia maisto produktus radioaktyviomis A sprogimo medžiagomis, o šios neša mirtį.

Rusijai pradėjus atominius bandymus, „neutraliųjų" susirinkimas Belgrade pasiuntė pas Chruščiovą delegaciją — Indijos pirmininką Nehru ir Ganos prezidentą Nkrumah, bet jie nieko pas Chruščiovą nelaimėjo. Rusija intensyviai tęsia atominius bandymus ore.

Daug kas manė, kad Chruščiovui užteks proto susilaikyti nuo karo, bet dabar aiškėja, kad

CHRUŠČIOVAS YRA ĮSIKALBĖJĘS BEPROTIŠKĄ MINTĮ,

kad jis, kaip savo metu Hitleris kad buvo įsikalbėjęs, kad jis vienas tiktai turi teisę valdyti visą pasaulį.

BEPROTYBĖ Chruščiovą pavergė. Jis visur kartoja tą patį savo teigimą, kad jis turi būti viso pasaulio vadas. Ši ideefix karo pavojų daro visiškai realų. Tai visiškai panašu į Hitlerio įsikalbėjimą, užsibaigusį beato dairišku metimusi į karą. Taip gali padaryti ir Chruščiovas.

GERAI, kad tą pradeda suprasti platesnės masės. Gal Chruščiovo metimasis į A bandymus atidarys ir kitiems akis, kaip jis atidarė akis Anglijos profesinių s-gų kongresui, kuris dėl to pritarė valdžios politikai, ir ekonominei (įsijungti į Europos rinką) ir politinei — už saugumo bazes ir už atominius ginklus.

„NEUTRALIEJI", susirinkę Jugoslavijos sostinėje Belgrade, žinoma jau tuo vienu pasisakė, kokie jie „neutralūs", bet jų nutarimai juos visiškai išda vė, nes jų nutarimai nukreipti prieš Vakarus. Kažin kokio reikš smūgio, kad ir jie suprastų savo neprotingą laikyseną.

KRAŠTUTINIAI Prancūzijoje, kaip ir kitose šalyse, nerimsta.

KĖSINOSI Į DE GAULLE GYVYBĘ.

Jam, pakeliui į savo namus, buvo padėta bomba. Laimei, pasikėsinimas nepasisekė.

Bendrai, neramu visose valstybėse, visuose kontinentuose.

BRAZILIJA PASIELGĖ PROTINGAI.

Norint eiti teisėtu keliu, Brazilijos parlamentas, bijodamas prezidento užmačių tapti diktatorium, apribojo jo teises: Brazilijos prezidentas bus tiktai reprezentatyvi asmenybė, oficialiai atstovaus respubliką, kaip Anglijos karalienė, o šalį valdys ministerių kabinetas, kurį sudarys parlamentas. Todėl Goulart įvestas į prezidento pareigas, nors jo vengė demokratinis sparnas.

KARD. VIŠINSKIS PUOLA VYRIAUSYBĘ

Ryšium su Gomulkos vyriausybės nutarimu religijos mokymą už mokyklos sienų pavesti valdžios priežiūrai, kard. Višinskis Čenstachavos iškilmėse, dalyvaujant 150,000 pilgrimų, pareiškė, kad bažnyčia niekuo būdu nesutiks su valdžios įsikišimu į bažnyčios sritį. Kardinolas Čenstachavos šventes dalyviams pareiškė, kad lenkų tauta savo didelėje daugumoje pripažįsta krikščionybės dėsnius.

KITOS ŽINIOS

— JAV, Rusijai atsisakius susilaikyti nuo atominių bandymų, nutarė taip pat daryti, bet tiktai požemiuose.

— Afganistanas pagrasino Pakistanui nutraukimu santykių, jeigu Pakistanas neleis veikti Afganistano konsulatams.

— Maskva pradėjo suiminėti turistus, apšaukusi juos šnipais. Vieną JAV studentą net nutei sė kalėjiman.

— Kanados užs. r. min. Green mano, kad Chruščiovas atominius bandymus atnaujino dėl šių priežasčių: derybas su vakarais nori pradėti atsirėmęs tiz ne jėga, dėl viduje kylančių sunkumų, ryšium su Kinijos taikysena, sumanęs pabauginti pasaulį.

— Vakarų Vokietija nori gauti atominių ginklų, bet NATO to jiems dar neduoda.

— Lenkijoje kyla neramumas dėl Maskvos laikysenos, kuri verčia ir Lenkiją laikytis Varšuvos pakto.

— Ryšium su Rusijos pramones parodos atdarymu Paryžiuje Chruščiovas paskelbė melagingų teigimų: esą Rusija nesiekia naujų teritorijų, o karus veda Indokinijoje; norinti taikos, bet kariauja; teigė, kad nori taikos, o pradėjo atominius bandymus ir nutraukė taikos derybas ir tt.

— Anglija kol kas susilaiko nuo atominių bandymų.

— Rugs. 15 pradedami NATO karo manevrai.

— Kanada padidina savo kariuomenę 16,000 vyrų.

— „Neutralieji" pasiūlė Chruščiovo - Kennedy derybas.

KAS NAUJA KANADOJE

KANADA SUSIRŪPINUSI DARBŲ SKAIČIAUS DIDINIMU

Staigus gyventojų padidėjimas

Prie tokių išvadų priėjo Bank of Montreal komisija, kuri studijavo nedarbo klausimą. Bet statistika rodo ką kita.

Konstatuojama, kad nuo 1956 iki 1960 metų sumažėjo darbų: kalnų pramonėje nuo 109,208 ik 105,840, geležies ir plieno pramonėje nuo 37,100 iki 36,500, miškų pramonėje nuo 78,560 iki 51,350, apdirbamo pramonėje nuo 1,202,000 iki 1,162,000, žemės ūkio mechanizavimas išmetęs iš darbo 340,000 darbininkų.

Taigi, kai Bank of Montreal teigia, kad darbų nesumažėjo, o nedarbas padidėjęs todėl, kad į Kanadą yra atvykę daug naujų žmonių, statistika rodo, kad taip nėra. Bank of Montreal teigia, kad Kanadoje 1950 metais buvo 1,250,000 darbininkų, o 1960 jų jau buvo 6,400,000 — tai galimas dalykas. Banko teigimu, darbai nespėjo didėti drauge su darbininkų skaičiaus didėjimu, todėl pasireiškęs nedarbas. Bet statistika rodo, kad daugelis darbininkų neteko darbo, sumažėjus darbams.

Kaip ten bebūtų, Kanados tvarkomosios įstaigos yra susirūpinusios darbų didinimu. Kanados senatas projektuoja naujų darboviečių sukūrimui skirti pinigų, kad susidarytų milionas naujų darbų.

— Kvebeko premjeras Lesage pasiūlė naują įmonių steigimo būdą — prie privataus kapitalo prisidėtų valdžia. Jis mano, kad tokiomis įmonėmis daugiau pasitikėtų darbo žmonės. Bet tas sudarytų darbo jėgai naujų darbo sąlygų.

Ryšium su ekonominiais sunkumais užregistruota daug bankrutavimų, kurie įvertinami 10,714,000 dolerių.

SUMAŽINS SVIESTO KAINAS KEPYKLOMS

Kanados valdžia sandėliuose turi dideles sviesto atsargas. Šioms sumažinti, valdžia pasiryžo duoti sviestą kepykloms tiktai už trečdalį dabartinės sviesto kainos, kas turi atsilieptiir rinkos kainoms. Todėl pieno statytojų organizacija pareiškė žemės ūkio ministeriui, A. Hamiltonui, protestą.

PLĖŠIKAVIMAS TEBESIREIŠKIA

Trys plėšikai, prisidengę kaukėmis, užpuolo Bank of Montreal Point Claire ir per trisminutes jį apiplėšė bei išsinešė 14 tūkst. dol.

Toronto Dominion bankas taip pat apiplėštas banditų, kurie yra taip pat iš Montrealio. Jie miške ties Torontu pagauti.

SUSIDŪRĖ LAIVAI

Tarp Montrealio ir Quebeco miestų Šv. Lauryno upėje susidūrė du laivai: „Carinthia", vežusi 873 keleivius, su „Tadoussac", dėl perdidelės migl0s. Abu laivai apgadinti.

Timminse, Ont., upei išsiliejus iš krantų, namuose 5 asmens prigėrė, nespėję pasitraukti.

Nuo kapitoliaus padangės

VALSTIEČIAI VAŠINGTONE

Rugsėjo 2—3 dd. Vašingtone D. C. įvyko VII-sis Tarptautinės Valstiečių s-gos (veikia nuo 1921 m.) kongresas, apimdamas agrarines partijas. Nuo 1924 m. joje dalyvavo L. Valstiečių Liaudininkų s-ga, kaip Lietuvos agrarinė - demokratinė partija. S-ga savo įstatuose turi: Vašingtone, New Yorke (čia leidžiamas mėnesinis s-gos biuletenis, tuo pačiu s-gos vardu), Paryžiuje ir Romoje.

Kongresas vyko šios didžiulės tarptautinės įtampos metu ir todėl

jo diskutuotosios problemos buvo nukreiptos ne tik prieš Rytų ir Centro Europos okupantą Sov. Sąjungą,

bet ir prieš tą laisvojo pasaulio dalį, kuri, nesuprasdama sovietinio imperializmo kėslų, kursto laisvojo pasaulio vyriausybes bet kuria kaina nusileisti sovietams neva pasaulio taikos vardan.

Dabartiniu metu TVS priklauso sančios devynių kraštų agrarinės partijos pasiuntė į šį kongresą per 200 delegatų. Buvo ir svečių. Rugsėjo 2 d. kongresą atidarė TVS prezidentas St. Mikolaičikas, pabrėždamas šiuo metu įvykstančio kongreso svarbą ir reikšmę. Daug sveikinimų žodžiu ir raštu.

Į kongresą atvyko senatorius H. Hemphrey. Jo kalba buvo stipriai nukreipta prieš sovietų naujausias užmačias. Jis pabrėžė, kad

JV kovojančios už tai, kad visos pasaulio tautos gautų ne tik apsisprendimo teises,

bet ir realias galimybes toms teisėms įgyvendinti. JV dėsiančios visas pastangas, kad apsisprendimo teisėms pravesti būtų prašalintos bet kokios kliūtys. Todėl JV neišgąsdinsią naujais atominių ginklų bandymais nes tuo pačiu esą galima ir Sovietams atsakyti.

S-gos prez. S. Mikolaičikas padarė platų pranešimą apie tarptautinę padėtį bendrai ir apie pavergtuosius Europos kraštus šioje tarptautinių įvykių eigoje. Dr. G. Dimitrovas plačiai peržvelgė TVS veiklą pastaraisiais dvejais metais. Savo veikloje

TVS pasiekia ne tik JV ir laisvosios Europos sostines bei tautas, bet pasiekia ir Azijos ir Afrikos ir lotynų Amerikos tautas.

Sekmadienį, posėdžiavo visos komisijos: politinė, agrarinė, jaunimo, švietimo moterų, nominacijų ir kontrolės. Lietuviai į komisijas buvo išrinkti taip: politinėn — dr. J. Pajaujis ir pik. K. Škirpa, agrarinėn — J. Audėnas, jis šiai komisijai ir pirmininkavo, ir P. Dulevičius, Jaunimo — Z. Dailidka, moterų — D. Audėnaitė, nomi

Nukelta į 8-tą psl.

MAŠINŲ FONDO VAJUS

„N. L." Mašinų Fondo vajus tęsiamas. Dideliu dėkingumu minime sekančius vajaus dalyvius ir lietuviškosios spaudos židinio rėmėjus:

Inž. Mareckas,
Chicago, USA $14.50

Kuolas Augustinas,
Toronto, Ont. $10.00

A. Alekna,
Pointe-aux-Trembles, P. Q. $10.00

Stropus Justas,
Montreal $10.00

Januškienė Birutė,
Windsor, Ont.....$10.00

Leparskas Liudas,
Windsor, Ont..... $10.00

Inž. J. Vilgalys,
New York, USA ..$10.00

Žukauskas Petras,
Montreal, P. Q.....$10.00

Klova Teofilis,
Toronto, Ont. $20.00

A. Rojus,
Lethbridge, Alta ..$ 5.00

Viso gauta $109.50

Visiems parėmusiems NL Mašinų fondo vajų, nuoširdžiai dėkojame.

Mašinų Fonde buvo$ 5,690.50
Naujai gauta .....$ 109.50
Mašinų Fonde dabar yra.....$ 5,690.00
Fondui užplanuota $15,000.00
Mašinų Fondui dar trūksta ....$ 9,200.00

Mielus skaitytojus maloniai prašome M. F. papildyti iki užplanuotos sumos.

Visiems vajaus dalyviams nuoširdžiai dėkojame ir prašome atsiliepti daugiau tautiečių. Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva" Valdyba.

Naujienos iš pasaulio sostinės

SVARBUS JAV LB TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

„New Yorke rugsėjo 2—3 dd. įvyko JAV Liet. B-nės trečiosios tarybos suvažiavimas.

Prezidiumą sudarė St. Barzdukas, Alg. Nasvytis ir T. Blinstrubas; sekretoriatą prof. Vyt. Vardys ir Vyt. Kamantas.

Žodžiu sveikino: J. Budrys, dr. Trimakas, V. Rastenis, kun. Jankus, PLB dr. Sungaila, Valaitis; raštu L. Šimutis, Vysk. Brizgys, J. Kajeckas, Lozoraitis, dr. Daužvardis, V. Sidzikauskas, Stp. Kęsgaila, Dabušis, Virbalis, Bačiūnas ir kiti.

Iš linkėjimų minėtinas Rastenio, kad L. B-nė paimtų į savo rankos Lietuvos laisvinimo akcijos vadovavimą. St. Barzdukas pareiškė, kad jo linkėjimai nebūsią pamiršti.

Po sveikinimų ėjo

LB v-bos apyskaitinis pranešimas.

1. Dainų šventė gerai pasisekė; ji atgaivino ir sustiprino lietuvių tautines nuotaikas. Nusistatyta periodiškai rengti dainų ir tautinių šokių šventes bei kultūros kongresus su dvejų metų protarpiais.

2. Jau pradeti paruošiamieji darbai, veikiant kartu su Kanados B-ne, 1962 metais Čikagoje suruošti antrąjį Kultūros kongresą.

3. L. B. Valdyba paskyrusi 1000 dol. premiją konkursiniam dramos veikalui, kuris tiktų lietuvių jaunimui.

4. Kad nepritruktų lėšų lietuviškąjam kultūros sdarbui, L. B. Valdyba stengiasi sudaryti didesnį neliečiamą piniginį fondą; tik procentai iš to fondo būtų naudojami kultūriniams reikalams.

5. Lietuviškam švietimui LB Valdyba planuoja išleisti vaikams lietuviškų pasakų pateikto no plokštelių, mokyklinį žodynėlį ir vaikams bei jaunimui pritaikytų knygų seriją.

6. B-nės biuletenis leidžiamas LB V-bos, skiriamas B-ės nariams ir nušviečia šios organizacijos darbus ir tikslus. Biuletenio tiražas auga ir baigia pasiekti 2000 egz.

LB valdybos finansinė apyskaita

už paskutinius metus rodo, kad pajamos žymiai padidėjo. Nuo 1960 m. rugsėjo iki 1961 m. rugs. būta apie 13,000 dol. pajamų. Iš tų pajamų duota Kultūros Fondui 3173 dol., Pasaulio Liet. B-nės valdybai 512 dol., „Knygų Lentynai" leisti pašalpa — 180 dol. ir t. t.

Po L. B. V-bos pranešimo buvo dar kun. Jankaus pranešimas apie Balfo veiklą. Jie šeliapia ne tik Vokietijoje likusius, bet ir už geležinės uždangos, Lietuvoje ir Sibire bei kituose kraštuose į skurdą patekusius lietuvius; greta šalpos darbo, Balfas, kiek gali, remia ir lietuviškąjį švietimo darbą. Tam šalpos ir švietimo darbui Balfas per metus išleidžia apie 100 tūkst. dol.

Nauji valdymo organai

L. B. trečiosios tarybos nuolatinis prezidiumas (trejiems metams) sudarytas Clevelande. Pirm. — St. Barzdukas, Al. Nasvytis ir Alf. Mikulskis — vicepim-kai ir Vyt. Kamantas — sekr., LB v-bos pirm-ku išrinktas Jonas Jasaitis iš Čikagos; jis pasirinks kitus v-bos narius ir pateiks juos L. B. Tarybos prezidiumui patvirtinti.

Kai kurie nutarimai ir diskusijos.

1. Geležinio Fondo reikalas L. B. Valdyboje užtruko ilgesnį laiką. Tada dr. Razmos vadovaujama iniciatyvinė grupė sumanė, atskirai nuo L. B. V-bos, sukurti lietuvių kultūros reikalams milijono dolerių fondą, kurio procentais būtų palaikomas lietuvių kultūrinis darbas. Toji iniciatyvinė grupė iš pačios pradžios turėjo pasisekimo. L. B. V-ba nenorėjo iniciatyvinės grupės separatiškam darbui pritarti ir kilo ginčų. Tarybos suvažiavimas ginčijamus klausimus išlygino; tarp Liet. B-nės ir atskiros iniciatyvinės grupės ginčas baigėsi susitarimu. Tad bus Fondas kultūros reikalams, kurį valdys patys aukotojai, o to fondo procentus skirstys aukotojų ir L. B. V-bos skirti atstovai visi kartu. Šiuo metu iniciatyvinė grupė turi tvirtų pažadų 50,000 dol., suvažiavimo metu jau dvi B-nės apylinkės pažadėjo po 1000 dol.

2. Prof. Vyt. Vardys yra parašęs anglų kalba knygą, kurios pradžioje trumpai atpasakojama Lietuvos istorija, o didesnė dalis knygos skiriama Lietuvos okupacijų aprašymui. Suvažiavimas paskyrė 2000 dolerių knygai išleisti.

3. A. Mikulskis, kalbėdamas apie parapijų pradines mokyklas, konstatavo, kad lietuviai kunigai, paruošdami vaikus pirmąjai komunijai, moko tik angliškai ir tik angliškų poterių bei maldų. Kun. Šantaras ir kun. Jankus paaiškino, kad Liet. Kunigų Vienybės suvažiavimas esąs nutaręs lietuvius vaikus mokyti maldų ne lietuviškai, o angliškai. T. Blinstrubas tokį Lietuvių Kunigų Vienybės nutarimą įvertino kaip nepatriotišką ir žalingą lietuvybės išlaikymui.

4. Priimtas nutarimas paraginti visus B-nės skyrius, kad aktingai pasireikštų rengiant 16 Vasario minėjimą ir kad visas minėjimo metu surinktas aukas perduotų L. B. Valdybai, kuri tas aukas pati įteiks Lietuvos laisvinimo veiksniams.

Nauja darbo sritis

P. Vileišis iškėlė visai naują klausimą. Jis pranešė, kad, pasitaręs su buv. Tarybos pirm.ku J. Šlepečiu, per senatorius daręs pastangų, kad prez. Kenne

Nukelta į 8-tą psl.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"
Redaktorius Jonas Kardelis.
DOminic 6-6220

7722 George Str., LaSalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje .....$ 5.00 Canada .....$ 5.00
Amerika ir P. Amerika..$ 5.50 America & S. America .$ 5.50
Visur kitur .....$ 6.00 Other Countries .....$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Dienos reikalai

MOKSLO METUS PRADEDANT

Atėjo rudens laikas. Ukinin kai derlių nuima ir džiaugiasi jo gausa. Jaunimas gi išeina derliaus sėklą sėti, kad po ke lių metų galėtų pasidžiaugti jo gausa.

Gražus laikas, gražios ir nuo taikos. Jaunimas, susitvarkęs ir pasipuošęs, būriais traukia į mokyklas. Visų laipsnių mo kyklas — pradžios, vidurines, augštąsias, specialias. Gražu stebėti, kai žvalus ir švarus jau nimas traukia į mokyklas.

Laimingas jaunimas, ku riam tėveliai parūpina sąlygas: aprengia, maitina, mokslą ap moka, aprūpina ir nemažu liu ksusu. Todėl mokslo metais rei kia dirbti, reikia pateisinti tė velių rūpesčius, kurių vienas ir vienintelis tikslas, kad jų vai kai išaugtų gerais žmonėmis ir kad pasiruoštų gyvenimui kuo tobuliau.

Kita vertus, ir tėveliai, kad kartais ir vargdami, vis dėlto likimo ir gyvenimo sąlygų įpa reigoti rūpintis vaikais. Vaikų ateitis vis dėlto daugiau pare na nuo tėvų. Tėvai taip turėtų vaikus auklėti, kad vaikai visa da jaustų tėvų autoritetą ir ver tintų jų gyvenimišką patirtį. Klaida būtų atsisakyti tėviško autoriteto, nes tas gali nuvesti į klaidakelius ir sugadinti jų ateitį. Kaip bekalbėtume ir kaip besvarstytume, vaikas lie ka vaiku, o tėvai — tėvais.

Palyginti nedaugelis vaikų savo įgimtu palinkimu, savo iniciatyva, savo rūpesčiais ver žiasi į mokslus. Visi nori būti mokyti, visi nori diplomų, bet ne taip visi to visko siekia. Pro tinga tėvų globa dažniau jauni mui yra svaresnė, negu jų pa čių iniciatyva. Klaidą daro tie tėvai, kurie atsiduoda vaikų va liai. Daugelio žymių ir didelių auklėtojų bei pedagogų patir tis įrodo, kad tėvai turi atidžiai sekti ir pastoviai rūpintis net ir labjausiai stropiais ir paklus niais vaikais. Neprižiūrėjimas ir tokiems gali būti priežastimi paslysti ir nukrypti iš gero ke lio. Tėviška globa niekad ne bus perdidelė, bet visada bus išganinga.

Tėvams, kaip kasmet, nori si patarti vaikus leisti bent ke lis metus į prancūzų mokyklą, kad gerai pramoktų prancūzų kalbos.

Taipgi tėvams reikia prim ti, kad ir šiemet, kaip ir kitais metais, veiks lietuvių šeštadie ninės. Mūsų, kaip lietuvių, pa reiga savo vaikus siųsti į lietu vių mokyklą, kurioje pramoks tama tėvų kalba. Tai mūsų kaip lietuvių, pareiga ir atsa komybė prieš tautą ir Tėvynę.

Tat prasidėjus mokslo me tams, tėveliams ir jaunimui rei kia palinkėti laimingų ir sėk mingų mokslo metų.

TAUTOS ŠVENTĖ PROBLEMŲ SU LENKIJA ŠVIESOJE

Rugsėjo 8 dieną, Lietuvos papročiu, minime Tautos šven tę, kuri siejama su Vytauto Di džiojo karūnavimo Lietuvos karalium data.

Ši data yra savaimingo konf likto su lenkais data, nes len kai, siekdami imperialistinių tikslų, sutrukdė anuomet per nelyg dideliais formalumais ap statytą karūnavimą — siunčia mą Vytautui karūną, pakeliui padarę užtvarą pagrobė. Ta čiau istorinis faktas, kad anų laikų didžiosios galybės, kurios lėmė karališkų karūnų dalinimą ir jų pripažinimą, Vytautui ka raliaus karūną pripažino. Fakti nai juk to ir užtenka, kad Vy tautas Didysis turėtų karaliaus titulą.

Kai prisimename senų lai kų faktus, savaime mums kyla mintis, kad senųjų laikų mūsų susidūrimas su lenkais, mums kovojant už savo tautos ir savo valstybės teises būti savarankiš kai, visą laiką yra konflikte su mūsų kaimynu, kuris daugiau sia yra iškilęs lietuviams pade dant. Niekas neginčija fakto, kad lietuviškoji Jogailaičių di nastija Lenkijai yra davusi dau giausia ir kad jos netekusi Len kija susmuko. Tat susiduriame su tragiška būsena: Lenkija iš kilo dėka lietuvių vadovavimo, bet ta Lenkija, vieton dėkingu mo, visą laiką kėsinasi į Lietu vos nepriklausomybę.

Dėl lenkų užmačių prieš Lie tuvą vokiečiai po Žalgirio ne buvo galutinai sutriuškinti ir taip įsigalėjo, kad aneksavo di delius Lietuvos ir Lenkijos plo tus ir pagaliau abiems valsty bėms, — ir Lenkijai ir Lietu vai, — atėmė savarankiškumą. Ir tas lenkų kėsinimasis tęsiasi iki šių dienų: Lenkija pirmoje eilėje turi imperialistinių kėslų prieš savo geradarę Lietuvą. Su valkų sutarties laužymas; Lie tuvos sostinės, Vilniaus, pagro bimas; lietuvio prezidento, Na rutavičiaus (naujųjų laikų Jo gailos) nužudymas; ir net da bar lenkų pastangos nukreip tos vis prieš Lietuvą.

Tat Tautos šventė mums tu ri prasmę ne tiek dėl karūnos, kuri buvo daugiau formalinis dalykas, kiek dėl Lenkijos im perialistinių kėslų prieš Lietu vą. Spalio 9-sios tėra tiktai vie nas mūsų santykių su lenkais epizodas, o rugsėjo 8 mums iš kelia visą su Lenkija santykių problemą.

J. Kardelis.

Ką rašo kiti

KURKIME JAUNIMO CENTRUS

Tokią mintį kelia Alb. Po cius „Tėv. Pastogėje".

Vienas iš pagrindinių mūsų bendruomenės uždavinių išeivi joje — lietuvybės išlaikymas jaunimo tarpe.

Mūsų spaudoje pasirodo įvairių straipsnių jaunimo klau simais. Vieni rašydami džiau giasi, kad mūsų jaunimas yra tautiškai susipratęs, aktyvus; skaitlingai lanko augštąsias mo kyklas, siekdamas mokslo; da lyvauja sporte, organizacijoje ir kartais pasireiškia spaudoje.

Kiti rašo priešingai. Jie puo la mūsų jaunimą, kad didžioji jo dalis nedalyvauja b-nės veik loje; nesideda prie lietuviškų org-jų ir nesidomi lietuviška spauda.

Senosios kartos veikėjai, at vykdami į šį kraštą, atsivežė sa vo Lietuvoje turėtų partijų pro gramas ir pasaulėžiūrines „lini jas".

Svetimame krašte, neturėda mi tiesioginio ryšio su tėvyne, jie sustingo savo politinių susi grupavimų doktrinose.

Jaunimas gyvena ne praeiti mi, bet ateitimi. Jis ieško nau jų kelių ir naujų idėjų. Jų su pratimas į paskirų valstybių t r pusavio santykiavimą yra skir tingas. Jo nebaimina radikalūs, demokratiniu keliu atliekami, so cialinio teisingumo sprendimai.

Jeigu mes norime, kad jauni mas įsijungtų į b-nės darbą, tai b-nės susirinkmuose svarstyki me tik b-nės veiklą liečiančius klausimus, neleisdami pasirei kšti jokiems partiniams susigru pavimams.

Žiūrėkime į visas jaunimo or ganizacijas tik kaip į priemo nę lietuvybei išlaikyti, o ne partinių kadrų paruošimą. Leis kime jaunimo organizacijoms savo tarpe bendradarbiauti. Ne nuodykime jų dvasios pasenu sių ar laiko dvasiai nebetinka mų partijų propagandos ir ne santaikų raugu.

Rengdami minėjimus ar kul tūrinius parengimus, pakvieski me jaunimą ne salės išsluoti, bet programą paruošti ir ją išpildy ti. Tegul studentai skaito pas kaitas. Tegul jaunimas užpildo visą programą. Tada jiems pa sidarys įdomu ir vis didesnis jų skaičius įsijungs į bendrąjį darbą.

Sukurkime Jaunimo Cent rus, kur viso jaunimo organiza cijos turėtų savo patalpas. Esant didesniam skaičiui jauni mo, jiems pasidarys įdomiau lankytis į susirinkimus ir pobū vius, kas pagelbės jiems įsijung ti į lietuviškąją veiklą. Naujos pažintys ir draugystės paleng vins sukurti lietuviškas šeimas ir apsaugos nuo nutautėjimo.

Jeigu mums tikrai nuoširdžiai rūpi jaunimo reikalai, mes visada pajėgsime surasti savo tarpe bendrą kalbą ir sukurti kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje po Jaunimo Centrą.

K. L. BENDRUOMENES REIKALAI

ŠAUKIAMAS KLB KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Krašto Valdyba, remdamasi Kanados Lietuvių Bendruome nės statuto 30 § š. m. spalio m. 7—8 dienomis Toronto Prisikė limo parapijos Muzikos salėje, 32 Rusholme Park Cres , šau kia Kanados Lietuvių Bendruo menės IV-sios Krašto Tarybos III-ją sesiją. Posėdžių pradžia — spalio 7 d. 1 val. pp.

Sesijai numatyta sekanti dar bų tvarka:

1. Atidarymas.
2. Invokacija.
3. Prezidiumo sudarymas.
4. Komisijų sudarymas.
5. Sveikinimai.
6. Pereitos sesijos protokolo tvirtinimas.
7. Pranešimai: a) Valdybos, b) Kitų centro organų, c) Apylinkių.
8. Diskusijos dėl pranešimų.
9. P. L. B. Valdybos pirmi ninko J. Matulionio paskai tą.
10. P. E. T. Pirmininko V. Si dzikausko pranešimas.
11. Geležinio Fondo reikalai.
12. Sąmatos 1962 m. priėmi mas.
13. Sekančių metų Lietuvių Dienai vietos parinkimas.
14. Krašto Tarybos rinkimams laiko numatymas.
15. Rezoliucijų priėmimas.
16. Sumanymai bei pastabos.
17. Sesijos uždarymas.

Pildant Krašto Tarybos pe reitos sesijos pageidavimą, Apylinkių valdybos prašomos iki š. m. spalio mėn. 1 d. pri siųsti Krašto Valdybai savo sių metų veiklos aprašymus. Krašto Valdyba iš šių apra šymų sudarys vieną suvestinį pranešimą Krašto Tarybai.

Su geriausiais linkėjimais

Stp. Kęsgaila,
Krašto Valdybos pirmininkas
P. Lukoševičius, Sekretorius.

Laiškai Redakcijai

Mielas tautieti Redaktoriau,

Mus, pabaltiečius, nepaprastai sujaudino Sulzbergerio straipsnis „New York Times'e" dėl tikrai jo paties nurody to ciniškumo. Sulzbergerio bur na prasiveržė ta šlykšti politi ka, kuria pasižymi visi prekiau tojai tautomis, pradedant Stali nu su Hitleriu ir baigiant dabar Sulzbergeriu. Jų moralė — tas gerai, kas tarnauja jų bizniui.

Aš, mano pažįstami ir mūsų kaimynai latviai ir estai, su ku riais man tenka susitikti ir pasi kalbėti, — visi palaiko „Nepri klausomos Lietuvos" pusę, ne tiktai dėl Sulzbergerio, bet ir ginče su „Vienybe" bei „Nau jienomis". Mūsų simpatijos Jū sų pusėje.

Su pagarba (Parašo neskelb kite, nes gi „nomina sunt odio sa").

Brooklyn, N. Y., 1961. IX. 1.

Reiškiu Tamstai, Pone Re daktoriau, mano didžią pagar bą už tai, kad taip tiesiai ir drąsiai gini Lietuvos ir lietuvių tautos reikalus nuo tokių asme nų, kurie Lietuvos likimo klau simais neturi jokios teisės kal bėti, nei daryti bet kokius pa siūlymus, kuriuos yra padaręs izraelitas Sulzbergeris „The New York Times" vyr. redak toriaus sūnus. Kas jį įgaliojo kalbėti Lietuvos reikalais?! Kas leido kalbėti didžiausią vergiją kenčiančių Pabaltijo valstybių reikalais tam Sulzber geriui? Kieno įgaliotas jis tai daro?

Lietuviai, latviai ir estai jo, Sulzbergerio, vardą turi įrašyti kaipo juodžiausią ir patį šlykš čiausią tašką mūsų pavergimo istorijoje.

Su pagarba

D. Striaupis.

Hamiltonas, 1961 m. IX. 5 d.

Visuomenininkams

VINCUI IR VERONIKAI TREIGIAMS

mirus brangiai ir mylimai motinėlei,

BARBORAI TREIGIENEI,

nuoširdžią užuojautą reiškia

E. ir J. Kardeliai.

PONIAI M. BARŠČIAUSKIENEI,
PONAMS TREIGIAMS, ŠTUOPIAMS, IGNAIČIAMS
IR MICEIKAMS SU ŠEIMOMIS,

netekus brangios mamytės, uošvės ir senelės

A. † A.

BARBOROS TREIGIENĖS,

reiškiame gilią užuojautą

Janina ir Gediminas Rukšėnai.

Truputis papildymų ir pataisų

3.

13) **Kraszewski Jozef Ignacy** (XII, 1957 m.) — kažin ar A. Valaitis Vytauto kovų poe mą bus lietuviškai išvertęs. 19 23 m. tik ką Kondratavičiaus Margerį išvertęs, jis buvo ryžę sis ir Vytauto kovas išversti: Sp. Fondas (B. Žygelis) sutiko tai išleisti, jei Švietimo Ministe rija sutiksianti šį leidinį į mo kyklų bibliotekas įsileisti ir re komenduoti, bet kai V. kreipė si ministerijon dėl to teirauda masis, Leidimo komisijos sek retorius L. Gira jam pareiškė pats šį ir kitus lenkiškus kūri nius lietuviškai išversiąs, ko, ži noma, nepadarė. Iš ministeri jos grįžęs nusiminęs, V. pasisa kė šios poemos nebeversiąs. Ne žinau, ar bebuvo jis vėliau tai vertęs, o jei ir bus išvertęs, ar bebuvo tai, Vilniuje ar Kau ne, išleista. Jei str. autorius tai žinojo, turėjo jis ir išleidimo metus nurodyti, tuomet aiškų būtų.

14) **Kražiai** (XIII, 1958 m.) — plačiame straipsnyje atskirą skyrelį pavedus 1893 XI 10-22 skerdynėms, nedovanotina ten kintis kražiečių 1894 m. byloje gynėjų - advokatų tik skaičių nurodžius ir bendrąją nuotrau ką patiekus, bet būtina ir visus juos įvardyti, pradedant gyny bai vadovavusio Sergijum An driejevskiu: iš Petrapilio atvy kusius Žukovskį, Kaminskį, Turčaninovą, kun-tį Urusovą ir vilniečius Šostakovskį, Vens lavskį ir Bialį. Tad lietuviai (žemaičiai) gynė bažnyčią, o rusai ir lenkai — lietuvius. Ad vokatų bylos buvo perrašinėja mos ir plito po Lietuvą ir Len kiją. Bylą pravedęs Vilniaus teismo rūmų pirmininkas Kar navičius prašė carą nuteistie siems dovanoti: tai buvo mūsų kompozitoriaus Jurgio Karna vičiaus, „Gražinos" ir „Radvi los Perkūno" operų kūrėjo tė vas, pats kilęs iš Josvainių vals čiaus.

15) **Kudirka 4. Vincas** (XIII, 1958 m.) — pusl. 284 vargiai galima sakyti. „1896 nuo Varpo atskilo socialistai, įsteigdami Lietuvos socialde mokratų partiją"; LSDP įstei gė dr. And. Domaševičius ir Alf. Moravskis su vilniečiais, nieko bendra nė anksčiau su Varpu neturėję, o trys gydyto jai varpininkai— J. Bagdonas, K. Grinius ir St. Matulaitis nuo jos įsteigimo dienos ją tepalai kė, kurių tiktai dr. St. Matulai tis ilgainiui teparėjo į LSDP, vėliau net su komunistai suartė jo. Nebe LSDP steigėjai, tik jos vėlesnieji veikėjai nekartą pradėdavo Varpu ir nueidavo į socialdemokratus, kaip štai Aug. Janulaitis, Vincas Kapsu kas, Vladas Požėla ir kt.

16) **Kurkauskas Vladas** (XIII, 1958 m.) — „1920 VII (14-X 9. M. B.) paskirtas V niaus mst. komendantu". T rai permažai pasakyta! Kap. K. kaip Vilniaus mst. (ir sri ties) komendantas, Raudoną jai armijai miestą iš lenkų pa veržus, pasireiškė vilniečių il gai beatmenama energija ir taktu, sugebėjęs prieš tai ilgai lenkintame ir po to bolševikų črezvyčaikos varginamame mieste augštai ir garbingai iš kelti Nepriklausomos Lietuvos vardą ir mūsų valdžios autori tetą, išgelbėjęs daugelio vilnie čių laisvę, gyvybę ir turtą, ne bodamas tautinių skirtumų ir šiokios ar tokios kilmės. Arti miausi jo bendradarbiai — ko mendanto pavaduotojas le nantas Vladas Petronaitis (1941 m. Rainių miške bolševi kų nužudytas), vyriausias Lie tuvos vyriausybės įgaliotinis Ig. Jonynas, patarėjas advoka tas Tadas Wroblewski.

17) **Landsbergytė Stanislova** (XIV, 1958 m.) — 1905 Viekšnių rinkoje sakė revoliu cinį „pamokslą".

Bus daugiau.

Atvykę iš Lietuvos pasakoja

TIKYBOS „LAISVĖ" LIETUVOJ

Oficialiai užsieniečiams sa koma, kad Lietuvoje, kaip ir visoje sovietijoje, yra tikybos laisvė. Faktinai gi tikyba yra persekiojama žiauriausiu būdu. Bet tikyba tiek laisva, kiek pa tys žmonės, veikdami prieš ko munistų partijos valią (o sovie tijoje partija yra drauge ir valdžia) lanko pamaldas ir sa vo privačiomis lėšomis išlaiko parapijas. Čia glūdi antra, po kolūkiečių pasipriešinimo, so vietinė tragedija. Kompartija nepajėgia žmonių priversti jos klausyti visu šimtu nuošimčių.

Nukelta į 7-tą psl.

JUOKDARIAI...

YLOS MAIŠE NEPASLĖPSI...

„Juozeli, ką tu pasakei?" — suvaitojo Rojus Mizara „Lais veje" kai Worcesterio lietuvių komunistų klubo pirmininkas Juozas Bakšys apsilankęs Lie tuvoje, nieko nevyniodamas į vatą pasakė tą, ką jis pats matė ir patyrė.

Gali būti, kad Juozelis ir pa klausys „sovietų sumuštiniais šerto" (anot „Keleivio") Ro jaus Mizaros ir daugiau nieko „blogo" apie Lietuvą nepasa kys, bet „paleistas žodis — ne paukštis, jo jau nepagausi" ir į narvą neuždarysi.

Bebeik ne geriau atsitiko ir su kitu Juozeliu, iš Winnipego. Nors šis ir švelniau, nors ir iš kitos to pačio rekalo pusės pri eidamas, vis dėlto irgi pasako teisybę. Tiktai „Liaudies Bal so" redaktorius Yla jo pasisa kymų nespausdina. Ir Yla šau kia: Juozeli, ką tu darai? Kam tu apie Kanadą rašai gerai? Tu Kanadą šmeižk, niekink, tada aš tavo raštus skelbsiu „Liau dies Balse"...

Deja, Yla maiše nepasi slėps... Tai ne sovietija, kur yra tiktai cenzūruojamoji spau da ir nieko be cenzūros nelei džia spausdinti. Juozas Radze vičius, kaip ir Juozas Bakšys, visiems pasakė apie Lietuvą tei sybę. Tą teisybę girdi ne tiktai Yla ir Mizara, bet ir visi lietu viai, kurie skaito laikraščius. Kanadoje ne vienas „Liaudies Balsas", o Amerikoje ne viena „Laisvė" išeina. Tai yra lais vės faktai JAV ir Kanadoje, ko sovietijoje nėra. Yla mai še nepasislėps...

KĄ REIŠKIA NYLONINĖ SUKNELĖ?

Vienas sovietinis „apybū žininkas", rašydamas „Perga lėje" apie išvyką į Švediją, ap rašo vieną dipukę, kuri, esą, sunkiai dirbdama, siunčia vai kams šilkinę suknelę, o vaikai gyvena liuksuse — už šilkinę suknelę pasistatė „kameny čią", geria brazilišką kavą ir tt

Taipgi, pasirodo, kad Lietu voje už nailoninę suknelę gali ma pasistatyti mūrinius na mus... ir gerti brazilišką kavą... Štai, ką reiškia nailoninė suk nelė ir kokios to sovietinio gy venimo sąlygos, kad už nailo ninę suknelę galima net mūri nius namus pasistatyti...

Mandrapypkis.

Kova už lietuvybę būties logikos šviesoje

FELIKSAS JUCEVIČIUS

Ar verta kovoti už lietuvybę, jei pralaimėjimas tėra tik laiko klausimas? Žlugo tokios imperijos, kaip Babilonija, Egiptas, Graikija, Roma, — tai ką bekalbėti apie mus, t. y. tautą, turinčią vos tris milionus mirtingųjų. Pastaruoju metu dažnai išgirstame šitą argumentaciją. Kaikas jau tiki jos teisingumu. Tačiau ji yra klaidinga, nes prieštarauja būties logikai. Pasidarosios dėsnis aiškus:

Gyvieji turi kovoti už gyvenimą.

Hamletiškoji problema: būti ar nebūti, yra nesuprantama būčiai. Jai aišku, kad reikia būti, ir būti kiek galint ilgiau. Nes gyvenimas turi vertę.

Nesiginčijama, kad mirtis yra žemiškosios būties dalia. Viskas žemėje alsuoja laikinumu: žmonės, gyviai, augalai, net ir akmenys. Paneigti tai, reikštų užmerkti akis tikrovei. Bet taip pat yra ir kita tiesa. Ji yra lyg pirmojo teigimo antitezė.

Viskas, kas yra, nori būti, ir būti amžinai.

Nemąstančioji tvarinija trokšta tai instinktyviai. Žmogus to siekia sąmoningai. Jis daro viską, kad galėtų pailginti savo gyvenimą. Net mirties akyvaizdoje, kai mato, kad pralaimėjimas neišvengiamas, jis vis tiek kaujasi iš visų jėgų su jo būtį naikinančiomis galiomis. Ir tuomi nesistebime. Mes žinome kad

kovoti už gyvenimą yra kiekvieno šventa pareiga.

Už gyvenimą privalo kovoti ir tauta. Nes kaip žmogaus, taip ir tautos gyvenimas turi vertę. Asisakymo nuo šitos kovos nepateisina jokia išnykimo galimybė. Ar laikytume protingu tokį žmogų, kuris nutartų nebegyventi dėlei mirties, kuri neišvengiama? Žinoma, kad ne. Lygiai neprotingai elgtųsi ta tauta, kuri nekovotų už savo egzistenciją, dėl to, kad išnykimo galimybė lieka atvira.

Tiesa, kad tautos išnyksta. Bet

istorija mums sako, kad pirmiausiai žūsta tos, kurios atsisako kovos.

Pralaimėjimų nepažįsta tik kovojančios tautos. Neimsime pavyzdžiu nei žydų tautos, nei Kanados prancūzų, bet lietuvių devynioliktojo šimtmečio antrojo pusėje. Anuoi laiku lietuvių tauta sunkiai sirgo. Vakarų, ypač Vokietijos, mokslininkai laikė ją nepagydomu ligoniu. „Dar keletą ar kelioliką dešimtų metų" — galvojo jie, — „ir lietuviai išnyks iš gyvųjų tautų tarpo. Tai, kas dar galima, išgelbėkime ateičiai". Su tuo tikslu jie vyko Lietuvon studijuoti kalbą, rinkti dainas, užrašinėti pasakas. Be abejo, šitos visos žinios būtų buvusios panaudotos nekrologui. Tačiau jo rašyti nereikėjo. Mirtinas ligonis staiga pasveiko. Lietuvių tauta prisikėlė energijos ir kūrybinio entuziazmo pilnam gyvenimui. O kodėl šitas netikėtas pasikeitimas? Kadangi lietuvių tauta nepasidavė likimo galioms. Ji nusprendė kovoti už gyvenimą.

Iš tikrųjų, valia bei ryžtas yra stebuklinga galia. Ji net mirčiai pasmerktiems ligoniams sugrąžina gyvenimą. Tai paliudija Nepriklausoma Lietuva.

2

Sakėme, kad reikia kovoti už gyvenimą, nes jis turi vertę. Bet kodėl gyvenimas vertingas? Kadangi įgalina užsitarnauti amžinybę. Taip pat ir

tautos gyvenimo prasmė glūdi amžinybės užsitikrinimo galimybėje.

O tautas, kaip ir žmones, degina nemarumo troškulys. Egipto piramydės, Helados šventyklos, Romos triumfo arkos, ką skelbia mums? Jas stačiusių jų tautų norą įsiamžinti istorijoje. Tuo pačiu nemarumo ilgesiu alsuoja ir kiti jų meno beiletūros kūriniai.

Mes irgi kovojame už gyvenimą, nes žinome, kad jis įgalina mus tapti nevertais išnykti. Tačiau didžiai nelaimei, ne visus mus degina lietuviško nemarumo troškulys. Kodėl? Kadangi daugelio mūsų lietuviška dvasia jau apmirus ar užslopinta.

Štai kodėl yra mums taip

svarbu išlaikyti gyvą lietuvišką dvasią.

Ir neužtenka, kad ji tik rusentų, bet reikia, kad ji degtų gyvybės liepsna. Jei norime išlikti kovingais, mūsų dvasia turi būti gyvybės pilnume. Bet kaip tai atsiekti? Pasimokykime iš per dykumas slenkančio karavano. Kai jo vadas pastebi, kad žmonės yra perdaug išvargę ir iškankinti sausros bei troškulio, ką daro jis? Tuojau jis kreipia karavaną oazės link. Kai ten pailsi, atsigaivina šaltu vandeniu ir prisipildo atsargas, tai karavanas tęsia kelionę toliau. Panašiai turime daryti ir mes. Kai pastebime, kad mūsų dvasinės jėgos išsisėmusios, tai

turime jieškoti „oazių".

Bet kur jas surasti? Dvasiniame pasaulyje, kur trykšta dorybių šaltiniai. Jais turime atgaivinti savo sielą, ir sustiprinti savo jėgas. Vargas mums, jei to nepadarytume. Nes be dvasinio atsigaivinimo nepajėgsime išsilaikyti gyvais, arba, tiksliau sakant, išlaikyti gyvą savo dvasią. O kai prarasime dvasią, tai prarasime viską. Nes bedvasė tauta, tai sielą praradęs žmogus. Ji nebegyvena, o tik stūkso. Ji nebežaliuoja ir nežydi, o tik vegetuoja. Tiesa, ji yra dar su gyvaisiais, tačiau tikrieji jos nariai — tai kapai.

Lietuviai veikia visur

Anglija.

ANGLIJOS LIETUVIAI KELIA ANGLIJOS LIETUVIŲ DIENOS KLAUSIMĄ

S. Kasparas „Europos Lietuvy" siūlo:

„...norėčiau siūlyti, kad mes, Anglijos lietuviai, galėtumėm drauge bent vieną kartą švęsti Tautos Šventę savoje lietuviškoje Sodyboje nors šiais metais. O tai padaryti juk labai lengva, parodant visiems vien tik noro ir labai maža tęjedant darbo. DBLS Valdyba, PLB Britanijos Krašto Valdyba kartu su Lietuvių Namų B-vės valdovybe parengtų šventės programą, kuri galėtų užimti maždaug pusantros dienos. Sodybos patalpos tuo metu daugiausia jau bus pustuštės. Šeštadienį būtų galima suruošti linksmą vakarį su laužu, į kurį galetų suvažiuoti artimesnieji, o sekmadienis būtų pradedamas pamaldomis, o toliau vyktų visa kita dienos programa.

Žinant, kiek daug darbo tenka įdėti rengiant šventės minėjimus kiekvienoje kolonijoje, šiuo atveju kolonijų vadovybėms teliktų surengti ekskursijas Sodybon, kaip kadaise jos būdavo rengiamos į Šiluvą.

Tokiu bendru suėjimu galėtumėm pasisemti visi kartu jėgų iš praeities savo ateities darbams ir kartu paprašyti Šiluvos Dievo Motiną, kad neapleistų mūsų ir mūsų krašto".

Argentina.

BERISSO „MINDAUGO" SUKAKTIS

„Mindaugo" dr-jos v-ba suruošė savo 30 metų nuo įsikūrimo minėjimą. Svečių tarpe matėsi ir nemaža dalis nemuniečių jaunimo. Kalboms vadovavo pirm. padėjėjas stud. med. V. Stundžia. Visi kalbėtojai linkėjo jaunąjai dr-jos valdybai dar buotis „Mindaugo" dr-jos labui.

Čilė.

LIETUVIAI PASAULINIAME KD KONGRESE

Liepos 27—30 dd. Santiago de Chile, P. Amerikoje, įvyko sioje trečioje pasaulinėje Krikščionių Demokratų Konferencijoje dalyvavo 30 tautų. Lietuvių KD Sąjungai atstovavo K. Čibiras iš Urugvajaus, C. Jukne vičius iš Argentinos ir prof. P. Stelingis iš Čilės. Lietuvių delegacija veikliai reiškėsi netik kongreso darbuose, bet ir kontaktuose su įvairių tautų kr. demokratų veikėjais, informuodami apie soveitinį kolonializmą Lietuvoje ir mūsų tautos kovas laisvei ginti. Svarbiausias Santiago dienraštis „El Mercurio" ir kiti laikraščiai paskelbė su mūsiškiais pasikalbėjimus ir komentaruose priminė jų įspėjimus dėl komunistų klastingos taktikos klaidinti laisvąjį pasaulį. Kongreso rezoliucijose pasmeraktas sovietinis kolonializmas. E.

Australija.

EVANGELIKŲ PARAPIJA SYDNĖJUJE

Kovo 31 d. tuojau po lietuviškų pamaldų evangelikanis, susirinkęs gražus būrys tikinčių jų nutarė įkurti lietuvių evangelikų parapiją Sydnėjuj. Tai bene pirmoji lietuviška parapija Australijoj.

Po trumpo pasikalbėjimo, kurio metu buvo išreikštas bendras visų susirinkusiųjų evangelikų parapijos reikalingumo pageidavimas, čia pat buvo ir išrinktas bažnytinis komitetas.

Gegužės 25 d. parap. k-tas susirinko posėdžiui pp. Šimborų namuose, Greenacre. Čia buvo nustatytos ateities veiklos gairės. Ta proga komitetas pasiskirstė pareigomis: pirm. V. Šimboras, 127 Mimosa Road, Greenacre ir ižd. L. Juodaitienė.

Sekančiais metais, jei bus norinčių, numatoma surengti konfirmaciją.

„DAINAVA" RŪPINASI LIETUVIŲ CENTRU

Bankstowno Lietuvių Namų „Danavos" narių metiniame susirinkime pranešimus padarė pirm. Br. Stašionis, kasin. M. Šumskas ir revizi. J. Karitonas. Per dvejus metus valdyba turėjusi pajamų L 3299. Bankui skolos yra 1867 sv., kitų skolų 280 sv.

Sus-mas, išklausęs praneši mų ir aptaręs atliktus valdybos darbus ir žygius, apyskaitą priėmė ir buv. v-bai už didelį pasišventimą ir rūpestingumą išreiškė padėką.

Į naują v-bą išrinkti: M. Nakutis, V. Inkratas, B. Fukas, Bankstowno Apyl. valdyba, J.

Nukelta į 6-tą psl.

Lietuviški reiškiniai, kurių negalima nutylėti

RAŠO BRONIUS ABROMONIS

8.

APIE TIKYBINES IR TAUTINES TRADICIJAS

Reikia paminėti ir tuos tikybinius reikalus, kurie kartu yra ir tautiniai.

Vienoje didelėje lietuvių kolonijoje gegužės mėnesį lietuvių papročiu bažnyčioje buvo kasdien vakarais gegužinės pamaldos. O kiek jose dalyvavo žmonių? NPM seselės, retkarčiais iš jaunimo vienas - du, keletas vaikų ir vyrų ir iki penkiolikos moterų.

Kur buvo daugiau? Nejaugi visiems laikas arba darbo sąlygos neleido; nejaugi mes—Marijos žemės vaikai — apleidome mūsų Tautos Globėją ir pamiršome šią tėvų ir senelių paliktą, tokią gražią ir artimą lietuvio - kataliko sielai tautinę tradiciją?

Prisiminkime tėviškės vienkiemius, kaimus, bažnytkaimius, miestelius ir miestus ir tas gegužines pamaldas, kurios juose vykdavo; prisiminkime tas gražias gegužės mėnesio dienas, gamtą, savo vaikystę, jaunystę ir gal mūsų siela atjaunės.

„BABY SHOWER"?

Lietuviškoje spaudoje užtinkame žodžius „baby shower", kurių negalime surasti lietuvių kalbos žodyne. Kiti bando tuos žodžius sukalti lietuviškai — „staigmena" ir įrašyti į lietuvių tradicinį sąrašą.

Bet ar prasminga užbėgti faktams už akių? Pasitaiko, kad iš anksto nupirktos dovanos neatitinka gimusiai lyčiai, motina miršta nesulaukus kūdikio ir tt. Katalikai turi prasmingą tradiciją: moteris, pagimdžius kūdikį, pirmą kartą ateidama į bažnyčią kunigo su tam tikra tvarka privedama prie altoriaus, kur ji pareiškia Augščiausiajam padėką, prašo naujagimiui palaimos, kad jis uzaugtų geras katalikas, lietuvis ir visos žmonijos naudingas narys. O kiek lietuvių katalikių taip daro??? Jos pačios žino!

Kokie lietuviai katalikai tėvai — tokie daugumoje lietuviai katalikai ir vaikai, nes obuolys nuo obels netoli krinta.

UŽBAIGA

Leiskite man užbaigti mano pareikštas mintis, šiais žodžiais:

Būkime visur ir visuomet gyvais, nepalaužiamais, lietuviškumo ir tėvų žemės sargais, gynėjais.

Jaunime! Užimk ir papildyk eiles išmirštančių savanorių - - kūrėjų, kad jie nukeliavę į amžinybę, žiūrėdami į Jūsų lietuviškų darbų vaisius, galėtų ramiai ilsėtis. Jie irgi buvo jauni.

Su artimo ir lietuviškos gimtynystės meile, tikru nuoširdumu — vieningai dirbkime už laisvą ir šviesią ateitį mūsų brangios Motinos Lietuvos.

Gerbkime vieni kitus, nelaimėje, paremkime, esant reikalui brolišką ranką ištieskime. Nusilpusį — lietuviškai sustiprinkime, paklydusiam — lietuviską kelią parodykime.

Tada išnyks ir mūsų lietuviško gyvenimo negalavimai, kurie mus kankina.

Mūsų partija tebūna — Lietuva. Jos nariais — visi lietuviai ir trumpa aiški programa — Lietuvos himnas.

Tebūna tie žodžiai mūsų kasdienine tautine malda ir tikro lietuviško gyvenimo vadovu.

Tai nėra mano pamokymas, bet nuoširdžiausis maldavimas į visus lietuvius.

Br. Abromonis.

V. SIRIJOS GIRA

Voratinkliai draikės be vėjo

Romanas

40.

Vos grįžus į namus, pabeldė kaimynė Sabalienė.

— Čia jums raštas iš teismo, — tarė ji. — Jūsų jau trečia diena jieško, vis nesuranda, tai man ir paliko. Pasirašyt liepė, kad jums įteiksiu.

Barvainis žvilgterėjo į teismo šaukimą.

— O kas jūsų prašė, kad pasirašytumėt? — burbtelėjo jis piktai.

— Kaip tai — kas? Tris dienas jūsų jieško, nesuranda. Jūs gi vis naktimis grįžtate, o kartais net ir parvčiu.

— O kada įsakysite grįžti?

— Ko jūs su manim taip kalbate? Aš su tamsta kiaulių neganiau, — įsižeidė Sabalienė. — Per jaunas jūs dar iš manęs šaipytis. Pasiimkit savo šaukimą, o aš daugiau ir kojos šia nekelsiu.

— Kojos galit nekelt, o popiergalio nepaimsiu, — labai ramiai, labai šaižiai pasakė Barvainis ir nuėjo į kitą kambarį.

Sabalienė paliko raštą ant stalo ir išėjo. Barvainis piktai nusišypsojo, atsigulė ir tuojau pat užmigo; taip užmiega žmogus, tvirtai pasiryžęs ką nors įvykdyti, kai nelieka vietos nė mažiausiai abejonei. O ryto metą, išeidamas iš namų, jis įmetė šaukimą į Sabalienės laiškų dėžutę ir, vėl piktai šyptelėjęs, nužygiavo į ligoninę.

Tačiau išvengti šaukimo jam taip ir nepavyko.

Raštą jam atnešė į ligoninę.

— Sąžinės neturite taip žmones varinėti, — priekaištingai palingavo galvą jauna mergina, atnešusi šaukimą. — Aš tai aš, toks mano darbas, bet ar negaila jums tos senutės, kuri už jus pasirašė? Koks jai reikalas po teismus trankytis, jieškoti, kam grąžinti šaukimą?

— Ne jūsų nosiai spręsti, — sausai drožtelėjo Barvainis.

— Mandagumėlis gi jūsų! Pasirašykit.

— Ir nemanau.

— Kaip manote. Štai čia liudininkai, kad aš jums palieku šaukimą. Rūbininkė paliūdys.

Barvainis apsisuko ir, nepaėmęs rašto, nuėjo. Jis dar išgirdo, kaip mergina pasakė rūbininkei:

— Nieko nuostabaus, kad su tokiu skiriasi.

Visą dieną Barvainis vaikščiojo įtūžęs. Apibarė sanitares, kad plauna palatas, jam tiriant ligonius; procedūrinę seserį apibarė, kad davė jam suplyšusį rankšluostį; po to vėl aprėkė ją už tai, kad jodo buteliukas stovi ne savo vietoje, kad ampulės su bromo natriu guli šviesoje, kad liuminalis buvo neužrakintoje spintelėje; o labjausiai užsipuole seserį Kastanciją už tai, kad bandė su juo ginčytis, įtikinėdama, jog jos palatoje nėra vietos naujam ligoniui. Kastancija buvo teisi, vietos tenkrai nebuvo, bet skyriaus vedėjas ligonį paskyrė Barvainiui, liga buvo reta, įdomi, ir Barvainis nenorėjo, kad pacientas būtų paguldytas kitur. Istorija baigėsi tuo, kad lova buvo įstatyta į patį palatos vidurį, ant paties praėjimo, įžeista Kastancija verkė, sanitarės pyko, o viena jų išmetė, užsikabinusi už lovos, padėklą su lėkštėmis. Barvainis dėjosi, kad tai jo visai nelieča, kad viskas tvarkoj, ir dar daugiau širdo.

Po darbo jis nuėjo į centrinį paštą ir išsiuntė Viktorijai perlaidą: 500 rublių. Perlaidos atkarpoje įrašė: „Vaikams". Užadresavo gi tiesiai į jos darbovietę, į ligoninę.

„Lai visi mato, kad pinigus siunčiu gera valia, be teismo. O teisman aš nemanau eiti".

Išsiuntus pinigus, jam kiek palengvėjo. Ir kaip tai jam pačiam nebuvo šovę į galvą taip pasielgti? Kodėl reikėjo Pileckio ir Lilės, kad jis tai įsisąmonintų?

Bet praėjo savaitė, antra, ir jis atvyko į teismą. Dabar jau šaukimą jam įteikė ne moteris, o milicininkas. „Tur būt, nenorite, daktare, kad jus nuvestume". Milicininkas buvo labai mandagus ir tiek pat ryžtingas.

Ir Barvainis atsidūrė teisme.

Anksčiau jam yra tekę buvoti tokiose įstaigose, bet kaskita buvo žiūrovu ar net liudininku, o kas kita — centriniu asmeniu. Dabar aplink jį ir Viktoriją sukosi visas pasaulis.

Barvainis ėjo į teismą nepasisamdęs advokato. Reikalas buvo aiškus. Ne jis, vyras, pametė žmoną, o jinai jį; ne jis reikalavo ištuokos, o jinai. Taip, advokatas čia buvo nereikalingas. Tiesa, sutikęs bylos išvakarėse pažįstamą juristą, jis pasidomėjo, kaip vyksta tokia byla ir kaip reikia jos metu elgtis. Todėl jis pareikalavo pašalinti žiūrovus iš teismo salės; lai posėdis vyksta prie uždarų durų.

Viktorija pasakojo, kad vyras ja visai nesidomėjęs, kad nerūpėjęs jam nei jos darbas, nei jos profesiniai reikalai. Barvainis ironiškai šypsojosi ir sviedė repliką:

— Reikėjo žinoti, kuriuo tikslu ištekama.

Teisėjas Barvainį sudraudė. Tarėja, moteris, pagalvojo apie Barvainį: „Na ir gyvulys".

Tačiau kai Viktorija ėmė pasakoti apie naktinį skandalą, suversdama visą kaltę Barvainiui, antrasis tarėjas paklausė:

— O liudininkų yra?

— Žinoma, — atsakė Viktorija. — Sabalienė, kaimynė.

— Ji čia atvykusi.

Viktorija sumišo:

— Ne, aš jos nenurodžiau. Pats Barvainis gali patvirtinti.

— Ir antroji pusė pripažįsta, kad taip ir buvo, kaip teigia jieškovas?

— Ne, — atsakė Barvainis.

— Bylą teks atidėti, — tarė teisėjas. — Reikalingi liudininkai. Tačiau aš paklausiu jus dar kartą: ar pusės nesutiktų taikytis?

— Ne! — atšovė Viktorija.

Barvainis atsakė:

— Taip, sutinku.

— Pagalvokit dar, piliete Barvainiene, — paragino teisėjas. — Pagalvokit apie vaikų ateitį.

— Ne! — pakartojo Viktorija.

— Na, ką gi, bylą atidėsim.

Atsiminimai apie Čiurlionį

5.

Čiurlionis įstojo į Stabrovskio tapybos mokyklą, buvo prof. Ferdinando Ruščico mokinys. Iš pat pradžių jis taip intensyviai ima tapyti ir savo kūryba pasirodo toks subrendęs, jog prof. Ruščicas jam pataria mesti mokyklą, kurioje jis tik veltui eikvojąs laiką, ir griebtis savarankiško kūrybinio darbo. Entuziazmas ir jėga, kurią Čiurlionis įlieja į savo pirmuosius paveikslus, jį Varšuvoje išgarsina. Jam padeda ir Stabrovskio mokykla, organizuodama savo buvusio klausytojo parodas. Įdomu, kad jis visiškai nenutraukia ryšio ir su muzika, karštai draugauja su Eugenijum Moravskiu, muzikos naujovių skleidėju, dideliu tuolaikinės prancūzų muzikos gerbėju. Jis bičiuliaujasi ir su Liudomiru Ružyckiu. Ši trijūlė veikė tuo metinį Varšuvos muzikos gyvenimą.

Čiurlionis su Moravskiu buvo išsinuomojęs didelį kambarį su fortepionu. Visos sienos buvo nukabinėtos Čiurlionio paveikslais. Čia rinkdavosi daug draugų, vykdavo politinės ir filosofinės diskusijos. Čiurlionis buvo bet kokios priespaudos priešas, pripažįstąs visišką žmogaus ir jo veiklos laisvę, todėl nenuostabu, kad jis neapkentė carizmo ir jautriai pergyveno revoliucines nuotaikas Varšuvoje 1905 m. Bičiulių susėjimai pasirodė caro žandarams įtartini; Moravskis ir kiti Čiurlionio draugai buvo suimti. Išėję į laisvę, jie buvo priversti išvykti užsienin. Po revolucijos Varšuvos atmosfera pasidarė tokia nepakenčiama, jog Čiurlionis persikelia į Vilnių.

Čirlionio tėvai Druskininkuose įsigijo nuomodavo mažytį medinį namelį Ežero gatvėje. Jie turėjo nedidelį daržėlį, kuris buvo tikras mergaičių rojus. „Vaikų buvo daugybė, — pasakoja mano tėvo sesuo Valiunė,—Konstantinas buvo vyriausias, po jo ėjo dvi mergaitės, Mania ir Juzia, su kuriomis daugiausia žaisdavome, statydamos daržely lėlėms namelį ir gamindavom joms valgyti... Toliau ėjo jaunesnieji vaikai: Povilas, Petras, Stasys, Jonas, Valerija ir Jadzė. Visi vaikai gaudavo mūsų šeimos vardus, tokį jau protą vedė senieji Čiurlioniai iš dėkingumo mūsų seneliui už jo globą. Senis Čiurlionis visa prabrėždavo, kad esąs lietuvis valstietis, kad jo žmona šeimyniška ir darbšti. Ji sugebėjo išlaikyti didelę šeimą net tada, kai vyras neteko vargonininko vietos.

Čiurlionis buvo labai sąmojingas, linksmas savo bičiulių draugėje, atviras ir paslaugus, niekad nekeldavo balso, kalbėdavo potyliai. Visada buvo nuolankus, giedro veido, nors dažnai susimąstęs. Susitikęs su svetimais ir mažai pažįstamais žmonėmis, jis laikydavosi nuošaliai, santūriai, nebandydamas per greit suartėti, buvo savotiškai orus ir kartu švelnus bei kuklus".

Vasarą Druskininkuose Čiurlionis daug tapydavo. Įvairaus pobūdžio labdarybės pramogom jis piešdavo vaizdelius, kurie vėliau būdavo pardavinėjami. Tetai Valiunei jis paliepė ištisą albumą su Druskininkų vaizdais — kai ką plunksna, kai ką akvarele. Tas albumas dingo per 1944 m. Varšuvos sukilimą. Viename iš tetai padovanotų atvirukų, kuriuos piešdavo savo draugams ir pažįstamiems, bet kuria proga, Čiurlionis įrašė šiuos žodžius:

Hej, po Niemne, po błękitnym,
Lodka moja płynie w dal.
Niebo jasne, słonce swieci,
A w przestrzeni niby żal,
Niby jakas nutka cicha,
Jakiś dziwny śpiew ściszony,
Nad litewską moją ziemią,
Hej, ku niebu zanoszony..."
Kostek.[1])

Kitą kartą, tą dieną, kai tėvo brolis Vitoldas išvyko į Japonų karą, jis atnešė nuliūdusiai tetai atviruką su tokiu įrašu:

Dookoła wiosna,
Czy i w twym sercu także?
Kostek.[2])

---

[1]) Vai Nemunu, vai žydriuoju
Mano valtis plaukia į tolį.
Dangus giedras, saulė
šviečia,
O erdvėj kažkaip graudu,
Kažkokia tyki gaida iyg,
Lyg keista kokia daina
Virš mano Lietuvos šalelės
Vai į dangų tykiai kyla...

[2]) Aplink pavasaris,
Ar tavo širdy taip pat?

Dėmesio Kanados lietuviams

LAIKAS PRISIARTINO

Antras Šventraščio Studijavimų tomas. 358 puslapių knyga, kurioje aiškinama Biblijos pranašystės, liečiančios mūsų laikus. Vienas skyrius ypatingai aiškina mūsų Viespaties antrąjį Atėjimą; kitame smulkiai aiškinama apie Antikristą, kas jis yra, kur jis yra, kokie jo darbai, ir t. p. Knyga tvirtais drobės apdarais. Kaina $ 1. Užsakymus siųskite šiuo adresu: L.B.S.A., 212 E. 3rd St., Spring Valley, Ill., USA.

KULTŪRINĖ KRONIKA

VILNIETĖ DAININININKĖ SOLISTĖ

Vlada Pilypavičiūtė-Sabalienė

Rochesterio Nazaret kolegijoje dėsto dainavimą, ir iš jos mokyklos yra išėjusios jau kelios solistės bei solistai. P. Pilypavičiūtė - Sabalienė Aštuntosios Kanados Lietuvių Dienos proga lankėsi Montrealyje ir dalyvavo ir baliuje ir koncerte.

KELIAUJANTI LIETUVAITĖ

Dalia Tallat - Kelpšaitė, kuri yra baigusi Illinois un-tą ir vienerius metus mokytojavus amerikiečių mokykloje Anglijoje, vėl išvyksta mokytojos darbui į Italiją. Ten ji dėstys augštesnėje amerikiečių mokykloje. Vasarą ji praleido pas savo tėvus Stasę ir Vaclovą Tallat - Kelpšus. Studijų metu Čikagoje ji aktyviai reiškėsi lietuvių jaunimo veikloje.

● **Alfredas Jakštas,** klaipėdietis lietuvis, yra paskirtas vienu žymiausių Amerikos muzėjų— Chicagos Meno Instituto — meno konservatoriaus pareigoms. Anksčiau jis tas pačias pareigas yra ėjęs Bostono Garden muzėjuje. Alfredas Jakštas yra baigęs Harvardo universitetą ir studijavęs meno, senienų bei muzėjininko mokslus Italijoje.

● **Šekspyro tragedija** „Hamletas" yra Alf. Nyka - Niliūno išversta lietuvių kalbon. Ligšiol lietuvių kalboje turėjome tik sutrumpintą K. Samajausko vertimą. Lietuvoje šiuo metu taip pat yra užplanuotas Šekspyro raštų išleidimas.

ŽURNALISTAS - RAŠYTOJAS - PUBLICISTAS

Bronys Raila

tvirčiau ir pastoviau įsikuria Kalifornijoje. Ties Los Angeles, beveik jau kalnuose, jis nusipirko „kamenyčią", kurią turi pertvarkyti ir daug darbo įdėti, kol ji bus tikra „kamenyčia", bet vis dėlto tai jau reiškia, kad Los Angeles 42 tam pa pastovia jo įsikūrimo vieta Amerikoje. Susitvarkęs, Br. Raila žada vėl imtis literatūrinio darbo. Sėkmės įsikuriant.

RENGIAMAS „LIETUVIŲ LITERATŪROS ISTORIJOS" III TOMAS

Lietuvoje jau spausdinamas „Liet. literatūros istorijos" trečiasis tomas, pirmoji dalis. Šiame veikale, pagal Vilniaus Eltos pranešimą, „marksistinės ideologijos pagrindais išaiškinami" 1917—1940 m. laikotarpio lietuvių literatūros istorijos reiškiniai, nagrinėjama J. Vaižganto, V. Krėvės, A. Vienuolio, L. Giros, B. Sruogos, K. Binkio, V. Mykolaičio, P. Vaičiūno, A. Lasto, S. Čiurlionienės ir kt. rašytojų kūryba. Šio tomo Idalį paruošė akademikas K. Korsakas, fil. mokslų kandidatai V. Galinis, K. Doveika, J. Lankutis, L. Gineitis ir J. Žėkaitė. Šiais metais numatoma išleisti ir antrąją tomo dalį, kur taip pat nagrinėjama „kapitalizmo laikotarpio" rašytojų kūryba (P. Cvirka, S. Nėris, A. Venclova, V. Mortvila, J. Baltušis, T. Tilvytis ir kt.). Baigiamas ruošti ir paskutinis, ketvirtasis tomas, skirtas tik „tarybiniai literatūrai". E. varžybos

MIRĖ LIETUVOJE UNĖ BABICKAITĖ

Lietuvoje nepriklausomybės laikais buvo gerai žinoma kaip artistė ir režisierė Unė Babickaitė - Graičiūnienė, savo metu J. Amerikos Valstybėse plačiai žinomo Dr. Graičiūno sūnaus, pasižymėjusio inžinieriaus, A. V. Graičiūno žmona, gimusi 1890 m. Panevėžio vl.

1915—1918 metais Petrapilyje ji mokėsi dainavimo ir vaidybos. 1919 m. su pirmąja Lietuvos misija atvykusi į JAV, vaidino įvairiose JAV lietuvių kolonijose. 1933 metais vaidino Paryžiuje ir Londone. Su grįžusi Lietuvon, 1938-39 metais buvo Šaulių sąjungos teatro vadovė, ir pati dalyvavo vaidinimuose. Ji reiškėsi ir literatūros srityje, be ko kita ji išverte į lietuvių kalbą prancūzo P.. Maurice „Išsiskyrusioji".

Žiniomis iš Lietuvos, Unė Babickaitė - Graičiūnienė liepos mėnesį mirė tragiškomis aplinkybėmis.

PRANCŪZAS APIE ŽALGIRIO MŪŠĮ

Prancūzų kariuomenės liuksusinis žurnalas Revue Historique De L'Armee š. m. 2 nr., p. p. 3-25 patalpino išsamų straipsnį pulk. J Chabnier „Tannenberg 1410". Pulk. J. Chabanier jau ne pirmąkart tame pačiame žurnale rašo Lietuvą liečiančiais klausimais.

PRANCŪZAI APIE LIETUVIUS

Neseniai pasirodė atspaudintas International Free Academy of Sciences and Letters Bulletin no 4, Juiy 1960 metų, prancūzų kalba.

Tai kasmet tos Akademijos (egzilų) leidžiamas biuletenis. Jame yra pažymėta, kad Akademijos Taryboje Lietuvių atstovu yra J. Baltrušaitis. Lietuvių narių yra 20, latvių — 4 ir estų — 7.

P. Pusl. 25—30 yra santraukos pranešimų, darytų tos Akjos 1959 m. geg. 23 d. posėdžiuose: Dr. S. A. Bačkio „Milosz, Precurseur de L'idee Europeaine" ir jauno prancūzų poeto Jacques Buge „La Presence de la Lithuanie dans L'Oeuvre de Milosz".

Išvardytos Ak-jos nariais yra suminėti šie lietuviai: S. A. Bačkis, J. Baltrušaitis, J. Balys, M. Biržiška, A. Damušis, J. Gravrokas, Z. Ivinskis, Pr. Jucaitis, J. Kaminskas, S. Kolupaila, M. Krikščiūnas, S. Lozoraitis, A. Maceina, V. Maciūnas, K. Pakštas, J. Puzinas, A. Salys, V. Sidzikauskas, Pr. Skardžius ir J. Vėbra.

Pažymėtina, kad šios Akjos skyrius yra JAV (New Yorke).

DR. F. MENDERIO LIKIMAS

Britų darbo partijos savaitinis organas „Reynolds News" rugp. 6 d. per penkias skiltis paskelbė straipsnį apie latvių veikėjo, buv. parlamento nario ir socialdemokratų partijos pirmininko, dr. F. Menders, likimą. Dr. Menders, 76 m. amž. ir palūžusios sveikatos, Latvijoje neseniai vėl buvo suimtas. Sibiro ištrėmime jis kentėjo 9 metus. E.

LIETUVI, SKIRK VIENOS DIENOS UŽDARBĮ ŠALPAI

Aukodami šalpai padėsime ateities Lietuvai išlaikyti daugiau sveikų ir darbingų lietuvių.

LIETLVIŠKOS SPAUDOS CENTRO ITALIJOJE DEŠIMTMETIS

Italijoje, Castelnuovo Don Bosco vietovėje, veikia lietuvių Salezičių institutas (Instituto Salesiano Lituano), kurio veikimui šiemet sukanka 10 metų. Per Institutą jau yra perėjęs 250 moksleivių iš vienuolikos skirtingų kraštų, su skirtingomis kalbomis, kurios tačiau Institute suvedamos į vieną, domi nuojančią, lietuvių kalbą. Visi perėjusieji Instituto mokyklą, yra sustiprėję lietuviška dvasia ir kūnu, nes Institutas kasmet ruošia Šveicarijos pasienyje vasaros stovyklas.

Prieauglio ateina ir iš mišrių šeimų, kita dalis iš „repatriantų", atvykusių iš Lietuvos į Vakarų Vokietiją. Mokykla laikosi maždaug ant 50-ties pastoviau besilaikančių mokinių, iš kurių 12 pasirinko dvasinį luomą. Daugiau linkusių į praktiškus darbus, negu į teorinius mokslus, čia specializuojasi litografijos specialybėje. Dalį jų dirba lietuvių spaudoje.

Instituto mokytojai visi lietuviai - kunigai, klierikai, koadjutoriai, viso 10 asmenų; kalbų specialybei talkina svetimtaučiai.

Sunkumų yra įvairių, neišskiriant finansinių, net ir ta dešimtmečio proga. Todėl tenka tuo rūpintis ir daryti asmeninės keliones tiems sunkumams nugalėti. **Kun. P. M. Urbaitis.**

BĖGA Į VAKARUS

Prancūzijon atvykęs sovietinis turstais, 46 m. amž. inž. Vsevolodas Kravčenko Caen mieste nusižudė, iššokęs iš viešbučio ketvirto augšto. Palikto laiške jis nurodė, negalįs sutikti su Sovietų S-goje esančiomis politinėmis sąlygomis. Vakaruose pasirinko laisvę ir rytinio Berlyno operos dirigentas Horst Stein.

ATSIŲSTA PAMINĖTI...

Kun. V. Bagdanavičius, M IC. SANTYKIAI TARP ŽMONIŲ KOMUNIZME. Praneši mas lietuvių katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimui Čikagoje 1961 m. rugsėjo 2 d. Rankraštis, kuriame nagrinėjami iš tikrųjų ne tiktai santykiai tarp žmonių komunizme, bet ir zan tykiai žmonių, saovinčių už, arba šalia komunizmo, tačiau ne išvengiamai komunizmo liečiamų. Paskaita įdomi. Ji žada būti atspausdinta Akademijos darbuose.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. * Leidžia ir redaguoja: G. J. Lazauskas,
Eina penkti metai.
Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS
1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.
Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

Iš teismo salės Viktorija išėjo net nepažvelgusi į Barvainį. Tačiau jis gatvėje priėjo prie jos.

— Klausyk, Viktorija, aš tau nedariau jokių nemalonumų. Aš nereikalavau atiduoti man vaikų, nors dar didelis klausimas, kaip būtų pasisakiusi Nijolė. Gedukas liktų pas tave, bet dėl Nijolės — visai, visai neaišku.

— Nijolė jau ir pamiršo tokį tėvą, — su netramdomu įniršiu pasakė Viktorija. — Vaikai niekada nesutiktų su tavimi gyventi. Netgi Nijolė. O aplamai, Barvaini, eik šalin nuo manęs. Eik šalin. Kuo greičiau. Mūsų visų labui.

XXVI

Pavasaris atėjo staiga. Vieną dieną siūbtelėjo šilto oro srovė, ir nuo kalvų ir augštumų pasipylė drumzlino vandens upeliai.

Po to atėjo ir potvynis. Pakilo Neris ir Vilnelė. Susilygino su krantais ir ėmė slinkti toliau, miesto linkui. Iš pakrantės rūsių žmonės tempė senus rakandus, malkas, anglį. Ugniagesių mašinos siurbė vandenį iš įstaigų rūsių. Vienoje ligoninėje vanduo apsėmė centrinį šildymą, kažkurios vėl įstaigos archyve plūduriavo bylos.

O virš ugniagesių ir milicijos, virš popieriaus pundų ir ledo lyčių, virš bespoksančių miestiečių ir pradedančių skleistis pirmųjų pumpurų, virš viso patvinusio miesto skraidė linksmi giesmininkai ir skelbė, kad žiema jau pasibaigė.

Vieną tokį vakarą Barvainis pasipiršo Lilei. Tai įvyko po operos spektaklio. Don Choze nužudė čigonę ir pareiškė: „Suimkite mane". Dirigentas mostelėjo paskutinį kartą. Publika puolė prie garderobo. Lilės ir Barvainio vietos buvo eilės vidury, jie nesuskubo — ir neskubėjo — prasistumti į drabužinę ir stovėjo dabar pusiau aptemusioje salėje, laukdami, kol vesti biulyje bus laisviau.

Tada Barvainis ir pasakė:

— Kaip jūs manote, Lile, ar ne laikas mums susimesti į krūvą? — O jai žiūrint į jį išplėstom ir gražiom akim, pridūrė:

— Žodžiu, kaip tai rašoma romanuose, prašau jūsų rankos.

Lilė iš pradžių nusijuokė (juokas buvo nervingas, dirbtinis, Barvainis tai pajuto iš karto), o paskui paraudo. Taip paraudo, kad tai buvo matyti ir pustamsėje salėje.

— Ar jus opera taip paveikė, daktare?

— Kodėl opera? Jūs. „Nedera žmogui būti vienam" — rodos, taip pasakyta biblijoje? Aš gi vienas.

— Jūs ne vienas, — tarė Lilė. — Tai yra jūs galėtumėt būti ne vienas. Jūs mylite savo žmoną.

— Pakanka man tokios meilės. Aš jai niekad nedovanosiu, Lile.

— Pavojingas jūs žmogus. Don Chozė.

— O jūs kas?

— Kiekvienu atveju — ne Mikaela. Ir ne Karmen. Manęs nėra šioje operoje, Tomai.

Dabar jiedu prasiskverbė į rūbinę. Barvainis paėmė apsiaustus, jiedu apsivilko ir atsidūrė gatvėje.

— Tai ką, namo? — paklausė jis.

— Aš namo.

— Piršlybas derėtų aplaistyti, — niūriai tarė Barvainis.— Nuo to laiko, kai mes susipažinome restorane, aš ten, tur būt, ir nesu buvęs. Dievaži, nesu!

— Bet piršlybos nepavyko, — atsakė Lilė.

— Juo labjau.

— Ir iš viso, originalios piršlybos. Jūs rizikuojate atsidurti kalėjime, daktare.

— Už ką?

— Už dvipatystę.

— Na, mano skyrybos — tai formalumo klausimas. Teismas neišskyrė mūsų vien todėl, kad aš nesutikau. . .

— Nebūkit tuo tikras. Mūsų teismai neskuba ištuokti. Ypač, kai tėvai turi vaikų. O jūsų aš nemyliu, tai ko gi jūs man peršatės?

Jie atsidūrė Kapsuko gatvėje. Lilė kalbėjo apie pavasarį, potvynį, operą, knygas, mediciną, chemiją ir visa kita, tik ne apie meilę. O Barvainis lingavo galvą ir murmėjo kažką panosėj.

— Nesinorėtų man į jokį restoraną, — pasakė ūmai Lilė.

— Girtų nemėgstu.

— Gal į kavinę?

— Irgi ne.

— Tai ko mes čia atsibeldėm? — Negi vaikštinėsim po prospektą?

— Irgi neblogai. Bet aš žinau puikią vietelę. — Ji paėmė jį už rankos ir įsivedė į konditerijos krautuvę. Pačiame krautuvės kampe stovėjo elektrinis kavinukas, o aplink jį sklido kavos aromatas.

— Porą kavos ir porą pyragaičių, — užsakė Lilė.

Krautuvė skendėjo malonioje šviesoje; Barvainis negalėjo suprasti, kokios spalvos toji šviesa. Iš po skrybėlaitės driekėsi Lilės plaukai; dabar jie atrodė dar šviesesni, beveik balti.

— Ko jūs į mane žiūrit?

— Žinote, ko.

— Kartais, daktare, jūs mane tiesiog gąsdinat. Beje, ar aš jums nesakiau, kad gavau iš Uršulės laišką?

— Ne.

Barvainis vėl prisiminė aerodromą, abi merginas, Kostą... Prisiminus Kostą, jį net krestelėjo.

— Žinot, kur dirba Uršulė? Odų fabrike. Chemikė.

— Palaukit, palaukit, ji kažkur Šeduvoj ar Panevėžy. Gerą turiu atmintį, Lile?

— Labai blogą. Ji Šiauliuose. Negirdėjau, kad Šeduvoj būtų odos fabrikas. O čia jos nuotrauka. Su vyru.

— Ištekėjo?

Lilė neatsakė, tik linktelėjo galvą.

Jiedu išgėrė kavą, suvalgė po pyragaitį ir vėl atsidūrė gatvėje. Ėjo kurį laiką tylėdami Žvėryno link. Bus daugiau.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

LIETUVIŲ DIENOS KREPŠINIO VARŽYBOS

Paskutiniu metu atsisakius dalyvauti Kovo moterų ir jaunių bei Vyčio vyrų komandoms, iš anksčiau numatytų devynių rungtynių, liko tik trys, kurios buvo pradėtos jaunių varžybomis Aušra — Tauras.

Jaunių rungtynės. Susitikus apylygioms Aušra — Tauras komandoms sunku iš pradžių buvo spręsti laimėtoją, bet jau pirmomis minutėmis staigiais pra siveržimais ir tiksliais Keturkos metimais veda žaidimą net 8 — 0 savo naudai, bet Aušra paima minutę, persiformuoja ir greitai rezultatus išlygina ir rezultatams keičiantis poros taškų skirtumu, įtemptai kovodama, puslaikį Aušra baigia 21—17 savo naudai. Aušros geriausiai pasirodė A. Žaliauskas (Nr. 21) ir didysis Kilmas 5 (Nr. 13), Tauro Keturka (Nr. 33) padarydamas 12 taškų. Antrame puslaikyje išsivysto atkaklesnė kova, bet aušriečiai būdami augštesni ir fiziškai stipresni, paguldo porą montre aliečių ant grindį, o Tauro žaidėjai pradeda nervintis, padarydami bereikalingai keletą baudų, bet rezultatai svyruoja iki pat pabaigos poros taškų skirtumu į vieną, tai į kitą pusę. Šiame puslaikyje Aušros Žaliauskas padaro 15 taškų, o Klimas 8, kurie ir nulėmė visas rungtynes Tauro Keturka 11, Rupšys 9 ir Navikėnas 8 taškus padarydami sužaidė labai gerai, bet turėjo nusileisti fiziškai pajėgesniems aušrečiams pralaimėdami rungtynes 47:50.

Moterų rungtynės. Nepilnų sąstatu pasirodžius Vyčio komandai, iš karto buvo galvojama, kad taurietėms yra šansų išlošti ir pirmų kelių minučių pradžioje vedant rungtynes 10—0 atrodė bus neapsunkta, bet gero Vyčio trenerio p. Suprono dėka pamažu rezultatus pradeda lyginti ir pirmas puslaikis baigiamas 17 — 12 Tauro naudai. Šiame puslaikyje Tauro Narbutaitė 6, Butvilaitė 5, Aneliūnaitė 4 ir Tauteraitė 2 taškus padarydamos, sulošė visai neblogai. Vyčio Radzevičiūtė 8 ir Uogintaitė 4 taškus padarydamos, buvo matomos turinčios gerą žaidimo praktiką ypatingai sviedinio valdyme. Antrame puslaikyje Vytietės, turėdamos daugiau praktikos, inciatyvą pradeda perimti į savo rankas ir rezultatus pradeda išlyginti. Tauro žaidėjos pradeda nervintis ir pasimeta žaidime, tik Aneliūnaitė 8 ir Dargytė 3 taškus padarydamos, sulošia gana gerai. Kad ir be didesnių rezultatų, Gaurytė kovojo gana neblogai. Nedalyvaujant nuolatiniam mergaičių treneriui, gal šiek tiek nulėmė rungtynių rezultatus. Vyčio Radzevičiūtė 8, Uogintaitė 7, Supronaitė 2 Zokaitė 1 tašką padarydamos parodė gero lygio žaidimą, rezultatus išlygino ir rungtynes laimėjo 29—28 Tauri nedalyvaujant miesto žiemos žaidynėse, trūko susižaidimo, nors kaikurios žaidėjos individualiai pasirodė visai neblogai.

Vyrų rungtynės. Lietuvių Dienos Rengimo Sporto Komisijos Pirmininkui Aug. Mylei pristačius Seimelio Prezidiumo Pirmininką Albertą Norkeliūną, kuris trumpa, bet gražia bei koncentruota kalba atidarant oficialiai žaidynes, padėkojo sporto klubų vadovams ir sportininkams palinkėjo lietuviškoje ir draugiškoje nuotaikoje pravesti šias žaidynes.

Rungtynės pradedamos apie 1 val. 30 min. dalyvaujant Tauro ir Aušros vyrų komandoms. Jau prasidedant rungtynėms buvo matyti, kad Aušros komanda daugiau negu visa klase išlenkesnė ir pirmose minutėse jau veda net 12 taškų savo naudai. Buvo galvojama, kad Tauras praloš gal 20 taškų skirtumu, bet tokių žiaurių rezultatų nesitikėta. Pirmas puslaikis baigiamas 28—57 Aušros naudai. Jų Gudas (Nr. 11) 20, Jankauskas (Nr. 14) 19 ir Rigby (Nr. 15) 15 taškų padarydami parodė gana augšto lygio žaidimą. Tauro Gražys 12, Otto, Piečaitis ir Šipelis po 4 taškus padarydami turėjo labai sunkiai kovoti. Antras puslaikis šiek tiek sušvelnino rezultatus, jis sužeidžiamas 30—46 Aušros naudai rezultatu. Todėl rungtynės baigiamos 103—58 Aušros naudai. Tauro Gražys 11 ir Otto 10 taškų padarydami sunkiai kovojo, bet Aušros Jankauskas 15, Gudas 12 ir Rigby 9 buvo visa klase pranašesni. Tauro labai blogas ir nesekmingas metimas ir susižaidimo stoka daug atsiliepė į tokius žiaurius rezultatus.

Šeštadienio pobūvio metu Seimelio Prezidiumo pirm. Albertas Norkeliūnas įteikė laimėtojams taures. Vyčio moterų komandai taurę, skirtą Nepriklausomos Lietuvos, priėmė komandos kapitonė E. Žekaitė, Aušros jaunių, kun. dr. J. Borevičiaus SJ skirtą taurę, priėmė A. Žaliauskas ir Aušros Vyrų komandos atstovas priėmė taurę, skirtą LDR Komiteto Pirmininko Jono Lukoševičiaus.

Nesekmė, lydėjusi Tauro jaunius ir moteris, sudarė tokias sąlygas, kad visos Tauro rės nukeliavo į Toronto.

Vis dėlto tenka pasidžiaugti gražiu sportininkų bendradarbiavimu ir palinketi, kad ateityje tradicijon įėjusios Kanados Lietuvių Dienos būtų papuoštos sportinėmis varžybomis.

Dalyvis.

Mosklo - Technikos naujienos

NUO KO PRIKLAUSO VAISIŲ BEI DARŽOVIŲ VITAMINGUMAS

Vaisių, uogų ir daržovių cheminė sudėtis, tame tarpe ir vitaminų kiekis juose, pirmiausia pareina nuo augalo rūšies ypatybių, jo prigimties, nuo dau gelio veiksnių.

Pavyzdžiui vynuogės C vitamino teturi 3mg% (3 mg 100-e gramų), karotino — tik pėdsakus. Tuo tarpu šermukšnio uogos C vitamino turi 40—160 mg%, P vitamino — 180 — 4977 mg%, karotino — 8,0 mg%, B1 vitamino — 0.09 mg%. Turtingiausios vitaminų yra erškėtuogės. Jose C vitamino yra 100—4500 mg%.

Rūšies ar veislės viduje vaisių vitamingumas priklauso ir nuo augimvietės geografinės vietos. Net tos pačios veislės vaisiai, išaugę skirtingose vietovėse, vitaminų atžvilgiu tarpsavęs gerokai skiriasi. Labjau į šiaurę augę vaisiai ir uogos yra vitamininges ni už pietų kraštų vaisius. Bulvės, priešingai, — einant toliau į šiaurę, C vitamino turi mažiau.

Eilę metų tiriant geografinio poveikio įtaką cheminei pomidorų sudėčiai, šis dėsningumas neryškėjo. Buvo pastebėta, kad didesnę reikšmę pomidorų vaisių vitamingumui turi vegetacijos laikotarpio meteorologinės sąlygos, ne geografinė padėtis. Tos pačios veislės vaisiai, daržovės, išaugę įvairiose vietovėse, ir įvairių metų derlius, išaugęs toje pačioje vietovėje, gali turėti skirtingą cheminę sudėtį, skirtingą vitaminų kiekį.

Vitaminų kaupimuisi ir jų koncentracijai augaluose nepaprastai didelę reikšmę turi meteorologinės sąlygos ir kiti išorinės aplinkos veiksniai. Vyrauja nuomonė, kad saulės šviesa ir drėgmė teigiamai veikia vitaminų sintezę; sausra ir šiluma veikia neigiamai. Labai dažnai, bet toli gražu ne visada, C vitamino kiekis vaisiuose šlapiais metais esti didesnis, negu sausais. Betgi bulvės sausais metais esti vitamininges nės, juoduose serbentuose C vitamino kiekis didesnis. Pasirodo, kad taisyklė turi išimčių.

Tačiau dėl teigiamos saulės įtakos vitaminų sintezei, atrodo, abejonių nekyla. Saulės radiacijos teigiamą poveikį akivaizdžiai rodo nevienodas vitamingumas vaisių, išaugusių skirtingose medžio vainiko vietose: vaisius, išaugęs augštai, medžio viršūnėje, gerai saulės apšviestoje vietoje, turi net iki 2 kartų daugiau C vitamino, negu vaisius, augąs žemai, tarp lapų. Be to, vieno ir to paties vaisiaus vitamininges nės gumas taippat nėra vienodas: saulės apšviestoji augimo eigoje labjau subrendusioji vaisiaus dalis turi daugiau C vitamino, negu apatinė, brendimo atžvilgiu atsilikusi, pavėsyje esanti vaisiaus pusė. Obuolio kriaušės žievelė yra vitamininges nė už minkštimą, vaisiaus vidurį. Vadinasi naudingiau valgyti vaisius neluptus, su luobele.

Toks pat dėsningumas rastas kopūstuose — išoriniai kopūsto gūžės lapai turtingesni C, K vitamnių, negu jos vidury esantieji lapai. Aplamai kopūstai labai puiki daržovė — turi daug C vitamino, nemažai B2 vitamino, karotino, kai kurios jų veislės — nikotino rūgšties ir kt. Bulvių gumbo periferinis sluogsnis taip pat turi daugiau C vitamino, negu vidurys.

Taip pat ir morkų žievė yra gerokai vitamininges nė, negu jų šerdis. Pavyzdžiui, Nanto veislės morkų žievėje karotino koncentracija 35,6% didesnė, negu šerdies; šakniavaisio viršutinė, pagal augimo eigą senesnė, dalis karotino turi iki 52% daugiau, negu apatinis, tebeaugąs morkos galiukas. Įdomu, pastebėti, kad morkų šakniavaisiuose tuo daugiau susikaupia karotino, kuo daugiau vegeaacijos metu buvo saulėtų dienų, ypač antroje jos pusėje.

Kiekvienai augalo rūšiai, kiekvienai veislei, kiekvienai augalo vystymosi fazei, kiekvienam organui būdinga savitos temperatūros ribos, temperatūros optimumas, kuris taip pat turi reikšmės ir vitaminų susikaupimui augaluose.

Cheminė vaisių bei daržovių sudėtis priklauso nuo dirvos, agrotecrnikos būdų, trąšimo. Bulvės iš smėlingų, lengvų dirvų turtingesnės C vitamino. Azotinės trąšos daržovėse, bulvėse C vitamino kiekį padidina. Obuolių vitamingumas padidėja, patręšus vaismedžius azotobakteriniu, paukščių mėšlu. C vitamino kiekis juoduosiuose serbentuose keičiasi patręšus. Pilnai patręšus (NPK), ne tik padidėja uogų derlius, bet žymiai padidėja ir C vitamino kiekis jose. Yra nurodymų, kad pelkėtos ir kalkingos dirvos C vitamino sintezę neigiamai veikia. Bus daugiau.

VISIEMS ATEITININKAMS

Vyriausios rinkimų komisijos pranešimas Vyriausios valdybos rinkimų reikalu

1. Vyriausioji Federacijos valdyba paskelbė Federacijos Vado, Federacijos Valdybos narių, Kontrolės Komisijos pirmininko ir Kontrolės Komisijos narių rinkimus. Rinkimams pravesti Federacijos Valdyba sudarė Vyr. Rinkimų Komisiją Baltimorėje; Vyr. Rinkimų Komisijos adresas: 5315 Lothian Rd., Baltimore 12, Md.

2. Pagal Ateitininkų Federacijos korespondencinių rinkimų nuostatų 3§ balsuoti gali visi ateitininkai, turį teisę rinktiMAS, SAS ar PSS padalinių vadovybes.

3. Kiekvienam krašte kuriems reiškiasi ateitininkų veikla, Vyr. Rinkimų Komisija yra pavedusi krašto valdybai arba Federacijos įgaliotiniui sudaryti savo krašto rinkimų komisiją. Jungtinėse Valstybėse Vyr. Rinkimų Komisija vykdo draugę ir šio krašto rinkimų komisijos darbus.

4. Pasiremdama rinkimų nuostatų 10§ Vyr. rinkimų komisija skelbia visų ateitininkų registraciją. Iki spalio 1 d. visos ateitininkų padalinių vadovybės prašomos pristatyti krašto rinkimų komisijai bendrą padalinio balsuotojų sąrašą. Ateitininkai, šiuo metu nepriklausą jokiam padaliniui, registruojasi atitinkamos s-gos centro v-boj centrinaim vienete, krašto v-bo je arba krašto rinkimų komisijoje. Registruojant arba registruojantis turi būti pranešta balsuotojo vardas, pavarde ir adresas. Tas pats ateitininkas negali registruotis kelių kraštų balsuotojų sąrašuose.

5. Pasiremiant rinkimų nuostatų 12§, kiekvienas ateitininkas gali tikrinti balsuotojų sąrašą. Vyr. rinkimų komisija nusprendė, jog balsuotojų sąrašų pasitikrinimo pasiteiravimai turi būti atlikti iki spalio 10 d.

6. Kandidatus siūlyti, kaip rinkimų nuostatų 13§ yra nustatyta, gali ne mažiau kaip 5 balsuotojai. Pasiūlyti galima tiek kandidatų, kiek yra renkamųjų, t. y. Federacijos Vadui, 5 valdybos noriams. Siūlytojai turi pažymėti, kuris kandidatas kuriam organui siūlomas. Jie turi nurodyti kandidatų vardus ir pavardes, amžių, adresą ir pridėti raštu sutikimą kandidatuoti. Siūlytojai turi pasirašyti, nurodydami savo adresus ir kurios at-kų s-gos kuriam padaliniui priklauso. Kandidatų pasiūlymai Vyr. rinkimų komisijoje turi būti gauti iki spalio 15 dienos.

7. Balsavimo data ir taisyklės bus nurodyta balsuotojams drauge su kandiatų sąrašu ir balsavimo vokais.

8. Vyr. rinkimų komisija prašo visas at-kų vienetų vadovybes pasirūpinti tiksliu savo narių sąrašų sudarymu ir laiku juos prisiųsti krašto rinkimų komisijai, kviečia visus ateitininkus užsiregistruoti ir ragina visus rinkimais susidomėti bei balsuoti. Rinkimai yra susipratimo ir organizuotumo rodiklis. Tebūna jis pilnas ir pavizdingas.

Vyriausioji Rinkimų Komisija: C. Surdokas pirm. B. Bogutaitė, K. Bradūnas, J. Gailevičius, J. Šėliūnas.

TARPTAUTINĖS VALSTIEČIŲ SĄJUNGOS

VII kongresas įvyks rugsėjo 2—3 dienomis Vašingtone, D. C., Sheraton Park Viešbutyje.

Šiai organizacijai, vadinamai International Peasant Union, priklauso: Albanijos, Bulgarijos, Kroatijos, Čekoslovakijos, Estijos, Vengrijos, Latvijos, Lietuvos (Valstiečių Liaudininkų Sąjunga), Lenkijos, Rumunijos, Slovakijos ir Jugoslavijos agrarinės demokratinės partijos, esančios egzilėje.

Mūsų liaudininkų delegacijon paskirta per 20 atstovų iš įvairių Amerikos ir Kanados kolonijų. Yra pakviesta ir svečių.

TVS liaudininkus atstovauja Alena Devenienė atstovė, ir J. Audėnas ir Balys Paramskas jos pavaduotojai.

Reikia manyti, kad šio didžiausio tarptautinio įtempimo metu, kongresas bus reikšmingas ir įspūdingas pavergtųjų tautų laisvinimo eigoje. **Kor.**

Monte Crick per CBC radio paaiškina, kaip naudingiau siai sunaudoti arbatos gėrimo laiką — time for tea.

V. Beauty Parlor
(moterų kirpykla)
452 Decarie Blvd.
St. Laurent. Tel. RI 7-2574
Sav. Violeta Juras.

Dr. Roman Pniewski
Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

Įvairūs Draudimai:
GYVYBĖS, PENSIJOS, LIGOS ir kt.
GAISRO, AUTOMOBILIŲ, VAGYSTĖS ir kt.
Vacys H. Žižys
Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Tel.: įstaigos VI 2-1427; namų LA 3-1084

ME7-6727
DE LUXE CLEANERS
Sav. P. RUTKAUSKAS
117—6th Avenue, LACHINE.

BELLAZZI - LAMY, INC
DO 6-6941 767 George St., Ville Lasale.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

Baltica Investment Corp.
Autorizuotas kapitalas $ 120.000
prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsmt.
Ižd. E. Griganavičiūtė. Telef. RA 7-4097.
Reikalų Vedėjas D. N. Baltrukonis, CR 6-5075.

A. NORKELIŪNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D.
.. VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.
6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAymond 7-3120.

M. MAČIUKAS
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS
AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS
ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS
79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE
BALTIC
Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabitai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.
SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
yra tos srities specialistai su 22 metų praktika Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.
Lietuviams nuolaida.
Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle,
Montreal, P. Q., Tel.: DO 6-3884.

SIUNTINIAI
Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis per JANINĄ ADOMONIENĘ.
Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent, Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

TORONTO

MIRĖ BARBORA TREIGIENĖ

1961 m. rugsėjo 4 d., 3 val. ryto Toronte, ligoninėje, mirė gal seniausia iš naujųjų ateivių, Barbora Girniūtė - Treigienė, baigdama 94 metus. Velionė gimė 1867 m. Osupių kaime, Marijampolės valsč. ir apskrityje.

Ištekėjusi už Treigio, ji susilaukė skaitlingos šeimos — 13 vaikų. Dauguma jų mirė dar būdami maži. Bet 6 vaikus ji užaugino kaip ąžuolus: 4 sūnus ir dvi dukteris. Vyriausias jos sūnus Mykolas Treigys mirė per nelaimę Maskvoje 1915 metais. Jis buvo bebaigiąs universitetą. Susipratęs lietuvis ir dalyvavo Maskvos lietuvių studentų veikloje. Sūnus Bronius dabar gyvena Lietuvoje, Suv. Kalvarijoje. Kiti du sūnūs — Sergijus ir Vincas gyvena Kanadoje ir yra gražiai įsikūrę, plačiai žinomi visuomeninin kai. Jos dukterys Magdelena Treigytė - Barščiauskienė ir Albina Treigytė - Štuopienė taipgi gyvena Kanadoje. Abi jos su seimomis. Nebedaug betrūko velionei sulaukti ir praanūkų.

A. A. Barbora Treigienė buvo susipratusi lietuvė ir tokioje dvasioje ji išauklėjo ir savo vaikus. Jos gyvybę vaikai stengėsi kiek galėdami prailginti ir jai buvo senatvė tikrai aprūpinta. Bet toks jau žmogaus likimas, kad gimęs turi ir mirti. Bet reikia pabrėžti, kad velionė Barbora Treigienė pragyveno puikų amželį, matė caro vergiją Lietuvoje, matė dar baisesnę rusų komunistų okupaciją, matė baisų lietuvių tautos pavergimą ir išniekinimą 1940—1941 metais. Todėl nors būdama jau devyno amžiaus — 77 metų, vis vien nebenorėjo dar kartą pergyventi kacapų - bolševikų jungą ir matyti savo brolius ir seses tą baisų skurdą ir vargą vargstant... Nors Barbora Treigienė ir labai mylėjo Lietuvą ir norėjo, kad ten ilsėtųsi jos kaulėliai, bet likimas jau taip lėmė, kad ją priglaudė svetinga Kanados žemė. Likusiems vaikams ir kit. giminėms nuoširdi užuojauta, o velionei B. Treigienei amžinos ramybės linkime!

Kl. G.

P. S. Jūsų bendradarbis jungia savo užuojautą velionės P. Treigienės likusiems giminėms.

Kl. Giedaugas.

SPRINGHURST BEACH PROGRESUOJA

Tai yra torontiškių vasarvietė. Vasarojimo sezonas jau eina prie pabaigos.

Šiemet vasarotojų buvo šiek tiek mažiau kaip kitais metais. Gal dėl to, kad pavasaris buvo ilgokas ir šaltokas.

Be to žiemos metu buvo didesnis nedarbas, tai daugelis pradėjo dirbti tik vasarą, todėl ir susitrukdė atostogos.

Žinoma yra ir tokių, kuriems čia jau perprasta. Jų vaikai jau paūgėję, sunkiai bekalba lietuviškai, tai anie ir traukia toliau nuo lietuvybės centro.

O yra ir tokių, kuriems kišėnės storokos, tai jie vasarioja Floridoj.

O amerikonų, tai nė kiek nemažėja, bet kasmet vis daugėja, nes jiems ši vietelė labai patinka. Ir kaipgi nepatiks, nes tokio gražaus ir patogaus pasidarbavimo sunku Kanadoj rasti.

Lietuviai biznieriai taipgi nebloga verčiasi. Šiuo metu veikia du restoranai ir dvi maisto krautuvės.

Pereitais metais buvo pastatyti devyni nauji vasarnamiai, o šiemet šeši. Iš jų kapitaliai ir moderniškai įrengti, tai H. J. Gipų ir O. St. Banelių. Iš viso lietuvių vasarnamių yra 92.

Kaip kiekvieną vasarą, taip ir šią veikė lietuviukų stovyklą, kurioje buvo per šimtas vaikučių. Stovyklai vadovavo kun. B. Pacevičius.

Sekmadieniais, koplyčioje susirenka tiek daug žmonių, kad joje jau nebesutelpa žmonės. Mūsų dvasios vadovas ir lietuvybės skleidėjas, klebonas P. Ažubalis turės susirūpinti tą koplyčią padidinti.

Jei kuriam iš vasarotojų svei kata sunegaloja, o tokių pasitaiko, tai turime savo daktarą, būtent Dr. A. Pacevičių, kuris ežero pakrantėje turi puikią vilą ir bėdoje esant savo tautiečiams maloniai patarnauja.

Be to šioje apylinkėje yra devyni lietuviai farmeriai. Iš jų stambiausis ūkis ir geriausiai verčiasi O. J. Juodišiai.

O nutrijų farmą turi V. B. Švedai, kurie iš tų gyvuliukų mano pragyventi ir nemažą pelną turėti.

ViPi.

LIETUVIAI VISUR...

Atkelta iš 3-čio psl.

Kurlinskas. „Dainavos" pirm. adresas: M. Nakutis, 12 Horton St., Yagoona.

Dr. A. Mauragis padarė pranešimą apie Sydnėjaus ir „Dainavos" L. Namų atstovų dėtas pastangas surasti tinkamą objektą įkūrimui vieno Sydnėjaus lietuvių Centro. Tinkamų ir abiem pusėm priimtinų patalpų nepasisekė surasti. Po pranešimo buvo priimtos dvi rezoliucijos.

J. Kedžio rezoliucija: „Susirinkimas nutaria: „Dainavos" Namų v-bos parodytą iniciatyvą dėl vienų namų įsigijimo užgirti ir įgalioja ateičiai susitarimo reikalu rūpintis."

Br. Stašionio rezoliucija: „L. N" „Dainavos" nariai savo metiniame sus-me, išklausę vienų lietuvių namų Sydnėjuje įsigijimo reikalų svarstymą, prašo atsižvelgti, kad L. N. „Dainava" turi dalį tinkamų patalpų ir žemės sklypą, — todėl prašo Sydnėjaus L. Namų Tarybą ir jų narius prisidėti visais savo piniginiais ištekliais prie turimų „Dainavos" patalpų, panaudojant tuščią žemės sklypą, įkūrimui Sydnėjaus Lietuvių Centro Bankstowne".

Sumanymuose, tarp kitų buvo iškelta mintis, kad „Dainavos" v-ba užsakytų vietos knygynėliui Lietuvių Enciklopediją, kad būtų dedama pastangų gauti paskolos šių namų frontiniam 2-jų augštų priestatui ir

Susirinkimas praėjo darbingoj ir vieningoj nuotaikoj.

Vokietija.

VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS VICEPIRM. DR. P. REKLAITIS GRĮŽO IŠ KELIONĖS PO JAV

Nuo kovo 19 d. iki birželio 19 d. Dr. Rėklaitis svečiavosi JAV-se. Iš Kr. v-bos vicepirm. apsilankymo JAV lietuvių kolonijose buvo tikimasi, kad pagyvės Vasario 16 Gimnazijos rėmimas ir, ypač, kad bus sutelktos didesnės lėšos projektuojamam Gimnazijos patapų prie statui. J. Bačiūnasl norėjo sudaryti iš įvairių lietuviškų organizacijų komitetą Dr. Rėklaičio kelionei finansuoti ir nustatyti jo maršrutą Amerikoje; tačiau jam tai nepavyko. Visuose susirinkimuose dr. Rėklaitis padarė platesnį pranešimą apie Vasario 16 Gimnaziją. Jis taip pat paaiškino Vokietijos Kr. V-bos planus apie Gimnazijai būtinai reikalingą priestatą, kreipdamasis į JAV lietuvius su prašymu dar dosniau negu iki šiol šį projektą remti savo aukoms.i Pats Dr. Rėklaitis aukų niekur nerinko, nenorėdamas tuo būdu komplikuoti gražiai suorganizuoto vietinių veikėjų aukų telkimo.

VAIKŲ IR JAUNIMO STOVYKLA VOKIETIJOJE

Liepos 18 d. Vasario 16 gimnazijos rūmuose, Huettenfelde, prasidėjo PLB Vokietijos Krašto valdybos ir Lietuvių katalikų sielovados direktoriaus rengiama vaikų ir jaunimo stovykla, stovykla tęsėsi iki rugpjūčio 22 d. Stovyklavo 120 vaikų.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Barristers, Selicitors, Notary Public.

35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Ohce WA 4-9501
Res. BE 3-0978

Lietuvio Advokato Įstaiga.

Victor D. ALKSNIS
Advokatas — Notaras
124 Galley Ave.
Toronto 3, Ont.
Telefonas EM 2 2585

A. E. McKAGUE, Q. C.
Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras.
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395.
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street,

REIKALAUKITE

Penmans

WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS

NAILONU SUSTIPRINTAIS KULNAIS IR PIRŠTAIS

DARBINIŲ KOJINIŲ

JOS IŠLAIKO ILGIAU UŽ KITAS

Jos tikrai laikys ilgiau — labai patogios — labai vertingos

PENMANS DARBO KOJINĖS

Yra jų įvairių rūšių ir svorių, tinkamų kiekvienam darbui — tai geriausias pirkinys bet kokių kainų grupėje.

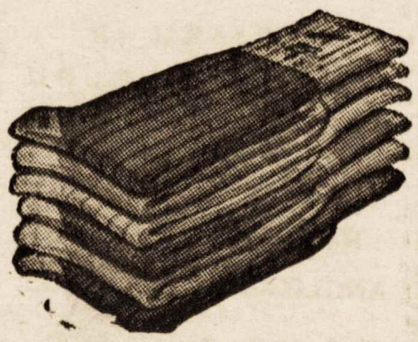

TAIP PAT APATINIAI — VIRŠUTINIAI RŪBAI
GARSŪS NUO 1868 METŲ (WS-11-4)

Filmų menas

KAS NAUJA HOLLYWOODE

Kalifornijos Hollywoode veikia apie 50 įvairių studijų, jų keliolika seniai žinomų, garsių, didelių ir turtingų. Štai, tokia, kaip Universal - International filmų studija, veikia jau 48 metai, yra sukūrusi daugybę filmų. Paskutinieji Universal - International kūriniai, esą, turi didelį pasisekimą Amerikoj ir už sieny, bet moraliniu ir estetiniu atžvilgiais, bent mūsų, lietuvių pažiūromis ir skoniu, — nėra labai augšto lygio (Imitation of ilfe, Pillow talk, Operation Petticoat, Portrait in black).

Paramount studijoje nesiniai garsus komikas Jerry Lewis pagamino net du filmu: Cinderfella ir Ladies man (pas kutinė — su dainininke Helen Traubel ir 31 gražuole). Pasitodo šie Paramout gamybos filmai: Pleasure of his company (su Fred Astaire, Debbie Reinolds, Lili Palmer), On the double (su Danny Kaye) ir Breakfast at Tifftny's (su Audrey Hepburn ir George Peppard).

Robert Cummings, po penkerių metų darbo tik televizijoje, vėl grįžta į filmus; su Paramout jis pasirašė sutartį vaidinti romantišką vaidmeni filme My geisha.

Studijos Columbia direktorius Mario Zampi, sukdamas Italijoj filmą Five golden hours, turėjo 10,000 dol. nuostolio dėl „vienų ladotuvių". Atsitiko taip. Sukant laidotuvių sceną vietos kapinėse, atvyko karsto nešėjai, bet ne filmo direktoriaus užsakytieji, o vietiniai gyventojai su tikru numirėliu (filminis „karstas" viena valanda buvo pavėlavęs). Vykstant tikroms laidotuvėms, negalėjo filmuoti. Taip nuėjo niekais visa darbo diena, kuri filmo direktoriui kaštavo apie 10.000 dol.

Gary Merrill, Columbia dabar sukamojo filmo Mysterious island žvaigždė, pradėjęs filmuose nuo 15-kos metų ir niekada kitokio darbo pragyvenimui neturėjęs (tai pavyksta retam aktoriui).

„ON THE DOUBLE"

Paramount filmas „On the double" geras tuo, kad jame vaidina Danny Kay, neblogas komikas, ypatingai gerai pamėgdžiojąs mimika ir balsu kitus asmenis. Čia jis vaizduoja eilinį kareivį Antrojo Pasaulinio karo metu, kurį slaptoji militarinė organizacija priverčia laikinai „pasidaryti" anglų generolu. Ta negailestinga organizacija karo sėkmei, žinoma, nori vargšą eilinį paaukoti, nes jisai siunčiamas, anglų generolo drabužiuose ir „pareigose" į vieną frontą, kur, turima žinių, priešas planuoja jį nužudyti; o tuo tarpu tikrasis generolas vyksta visiškai į kitą frontą su svarbia karine misija.

Bet likimas iš tų planų tik pasijuokia: žūsta tikrasis generolas, o eilinis, vaidinęs generolą, pro visus pavojus ir pasikėsinimus bei kankinimus laimingai išneša kailį ir net laimi ano generolo žmonos meilę. Viskas baigiasi gerai, kaip charakteringoj amerikietiškoj komedijoj. Danny Kaye vaidyba puiki; įdomūs Europos - Londono ir Berlyno vaizdai. (AR)

„ROMANOFF AND JULIET"

Universal - International filmas „Romanoff and Juliet" yra satyrinė komedija, vaizduojanti NATO, rusų bei amerikiečių diplomatus ir meilę tarp vieno sūnaus ir kito dukters. Su šaržuojami NATO posėdžiai, pertraukiama per dantį tai Susija, tai Amerika, gerokai pašiepiamos mažosios tautos. Jokių politinių problemų ši komedija nesprendžia, nors vaizduojami naujausi laikai, nors mėginama pagauti ir įtempimo nuotaika.

Vaidina Peter Ustinov, kuris buvo, taip pat, šio filmo direktorius ir „prodūseris". Vaidina dar Sandra Dee, John Gavin ir Akim Tamiroff. Peter Ustinov atlieka savo rolę meistriškai. Tai rimtas aktorius, šiemet laimėjęs „oskarą".

Filmas vietomis pasižymi psichologiniais momentais, bet nėra sunkus, nei rimtas. Jį žiūrint, galima išsiblaškyti ir pasigėreti Peter Ustinov vaidyba.

Ši satyrinė komedija yra turėjusi didelį pasisekimą Broadway teatre. (AR).

WINNIPEG, Man.

KOMUNISTAI TEISYBĖS NEMĖGSTA

Winnipegietis Juozas Radzevičius, (senosios kartos ateivis), kuris 1957 m. rugpjūčio — rugsejo mėn. lankėsi okup. Lietuvoje su bendra ekskursija ir savo laiku jo kelionės įspūdžiai buvo aprašyti spaudoje, šiais metais „Naujienų" 182 — 185 numeriuose parašė: „Kaip žmonės gyvena Winnipege ir Manitobos provincijoje". Čia jis palygina bendrą Europos gyvenimą su Kanados. Jis rašo: „Nepalyginsi Europos maisto kainų, kur viskas neapsakomai brangu ir darbininkui žmogui sunkiai prieinama, o jis ten visada nedatekliuose - trūkume"... Tenka pažymėti, sulig jo paties pareiškimu, kad jo tas gražus straipsnis, apieKanados gyvenimą buvo pasiųstas „Laudies Balsui", kuris atsisakė spausdinti, tada buvo pasiųstas „Naujienoms". „L. Balso" redaktorius Yla, grąžindamas J. Radzevičiui straipsnį, siūlo rašyti nekas gero yra Kanadoje, bet kas blogiausia. Siūlo rašyti apie nedarbą ir kitus nedatekliu:. Deja, J. Radzevičius yra teisingas, nemėgsta falsifikacijos ir melagingos propagandos. Pažangieji winnipegiečiai parinko jį vykti su ekskursija į okup. Lietuvą, kaipo teisingą žmogų, iš kurio tikėjosi teisingų atpasakojimų. Jis vinnipegiečių neapvylė, bent dalinai.

Jo straipsniai rekomenduoti ne pasiskaityti ir kitiems jo ekskursijos dalyviams. J. Radzevičius rašė nuosaikiai, o be to, ir dabar dar jo širdyje teberusėną skaudus pergyvenimas dėl damų skriaudų jo giminėms, žmonėms ir pačiai Lietuvai jos okupanto. J. Radzevičius yra vienas iš Lietuvių klubo Manitoboje steigėjų ir yra parašęs trumpus jo steigimosi istorijos metmenis.

ĮTARTINOS ORGANIZACIJOS

Kanados valdžios įstaigose yra įregistruota, kaipo komunistinės ar jiems simpatizuojančios lietuvių organizacijos bei spaudiniai: „Lietuvių Literatūros Draugija) Lithuanian Literary Society), „Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savišalpinės Pagalbos Draugija" (Sons and Doughters of the Canadien Lithuanian Mutual Benefit Society) ir laikraštis: „Liaudies Balsas".

SUGRĮŽO

Neseniai laikraščių skiltyse skaitėme, kad KLB-nės Winnipego Apyl. v-bos skyr. vicep. A. Šidagytė apleidžia Winnipegą ir tolimesniam apsygyvenimui išvyksta į Torontą. Winnipegiečiai, įvertindami jos darbą lietuviškoje dirvoje, surengė jai išlesituives. Žinoma, buvo pasakyta gražių kalbų, įteikta dovanos ir palinketa gero vejo naujoje aplinkumoje.

Labjausiai įsidėmėtini žodžiai, tai mūsų parapijos kleb. kun. J. Bertašiaus. Jis pasakė, kad reikia tikėtis, kad Apoloniją į Winnipegą dar sugrįš, nes čia jos pirmieji žingnsiai Kanadoje. Jo žodžiai išsipildė. Galėtumėm jį pavadinti ir pranašu, jeigu ne tas Antanas Tuskenis. Vinnipegiečiams ir nepaslaptis, kad jie ruošiasi sukurti bendro gyvenimo kelionę ir sukurti šeimą. Bet visi liko nustebinti, kad mūsų Apolonija staiga Winnipegą apleido, o Antanėlis liko vienišas.

Mūsų Antano nervai neišlaikė. Paruošęs savo „Pontiac" to limesnei kelionei, jis dingo iš Winnipego. Jam ta kelionė sekėsi, jis išėjo laimėtoju. Neilgai trukus Apolonija su visomis vanomis vėl grąžinta į Winnipegą.

Rugpjūčio 16 d. Apolonijos globėjas M. Bukauskas sukvietė į lietuvių šv. Kazimiero parapijos salę, kur įvyko šaunus. Čia prisirinko daugybė jo ir jos draugų ir maloniai praleistas vakaras.

Besilinksminant M. Bukauskas prašo tylos, o kalbėtoju pakviečiamas parapijos kleb. kun. J. Bertašius. Po jo, dar taria žodį vienas kitas ir iš dalyvių.

Rugsėjo 9 d., parapijos salė je įvyko Apolonijos ir Antano vestuvės. Winnipege padidėjo dar viena lietuviška šeima.

Kstr.

WINNIPEGE LANKĖSI

Šiomis dienomis į Winnipegą buvo atvykę agronomas V. Žemaitis ir W. Braumanas. Abu du dar tebedirba miškuose. Braumanas jau yra kempės bosu ir voda visus miškų kirtimo dar bus pavestame distrikte.

Agr. Žemaitis yra baigęs Dotnuvos akademiją, o dabartiniu laiku tebedirba Braumano vadovaujamoje kempėje.

Šiuo laiku Winnipege svečiuojasi Kazys Rimas (Rimkevičius), kuris nuolatinį darbą turi Sudbury, Ont. miestelyje — geležies liejykloje „Smelter". Jis kilimo nuo Panevėžio apskr., Šeduvos val.

Taip pat lankėti ir klaipėdietis Vincas Joniškis, kuris kiek pabuvęs išvyko į aukso kasyklas.

● **Winnipegiečiai** „Liaudies Balsui" 1961 m. aukavo: Mikė Widrukas pasiuntė kelias atnaujintas prenumeratas ir 15 dol. Aukojo: A. Diksonas 10 dol., P. Šakalys atnaujino prenumeratą sau ir į okup. Lietuvą ir aukojo 6,50 dol. ir P. Gudžiūnas 3 dol.

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve „PARAMA"

Bustinė: Lietuvių Namai

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%.
Už asmenines paskolas ima tik 8%.
Už paskolas morgičius — 7%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydy.

Darbo valandos:

Pirmadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 val. p. p. ir vakarais nuo 5.30 ligi 9 v. v.
Antradieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p. ir vakare nuo 7—9 v
Trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p.

LIETUVIAI KURIA LIETUVIŠKAS ŠEIMAS

Savo laimei ir tautos gerovei. Kas neranda lietuvaitės savo aplinkumoje, tesikreipia adresu: G. Žilvitis, 7722 George St., LaSalle, P. Q., Canada. Paslaptis garantuota. Patarnavimas nemokamas, nes reikalas tautinis.

HAMILTON MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

HAMILTONO ŠALPOS FONDAS

praneša, kad nuo šių metų spalio mėn. 7 dienos iki lapkričio 18 dienos Hamiltone ir apylinkėse bus vykdomas lėšų telkimo vajus - rinkliava.

Rinkliava bus pravesta aplankant lietuvius Hamiltone ir apylinkėj, o taip ir kaimyninėse lietuvių kolonijose, kaip Oakvillėj ir Prestone. Mūsų tarpe yra nevienas į vargą patekęs tautietis, o kiek dar turime senelių ir ligonių Vokietijoje, kurie yra reikalingi mūsų paramos. Tad parodykime, kad mes jų dar nepamiršome ir visi dosniai, pagal savo išgales, paaukokime tam kilniam tikslui.

Taip pat pranešama, kad vajaus atidarymo proga, Hamiltono Šalpos Fondas rengia pobūvį - vaišes sugražia programa, šokiais, loterija ir gėrimais. Pabūvis įvyks šeštadienį, spalio mėn. 7 d. 7 val. v. A. V. parapijos salėje, 58 Dundurn St. N., Hamiltone.

Visi lietuviai kviečiami šiame pobūvyje dalyvauti ir tuo paremti šalpos darbą. Artimoje ateityje bus išsiuntinėjami pakvietimai, kuriuos, deja, gal ne visi gaus, dėl pasikeitusių adresų. Mes dėl to labai atsiprašome.

Norintieji pobūvyje - vaišėse dalyvauti, prašomi iš anksto registruotis pas šiuos asmenis: V. Leparskas, tel. LI 9 4865, K. Gudinskas, tel. JA 7-1967, arba J. Pleinys, tel. LI 7-3028, nevėliau kai š. m. spalio 4 dienos. Iš tolimesnių vietovių prašomi rašyti J. Pleiniui, 116 Fairleigh St., S., Hamilton, Ont.

SERGA

Šv. Juozapo ligoninėje A. Pulinauskienei ir Sakevičiui buvo padarytos sudėtingos operacijos. Jie abu sveiksta. Mes linkime greit grįšti į sveikųjų tarpą.

PER 19 SAVAIČIŲ 25,000

Lietuvių Namų valdybos pastangomis per 19 savaičių L. Namų fondas išaugo beveik 26,000 dol. — gauta 25,700 dol. šėrais ir grynais. Galima drąsiai sakyti, kad Hamiltono lietuviai tikrai turės nuosavus namus ir labai patogioje vietoje. Tik galintieji turėtų sparčiau paremti Liet. Namų iniciatyvą. Visi padėkime įsigyti lietuvių namus!

AP. VALDYBOS ŽINIOS

Nario mokesčio rinkliava pradedama nuo rugsėjo 15 d. Visas Hamiltonas yra suskirstytas rajonais ir mūsų tautiečius rinkėjai - savanoriai, aplankys namuose. LB-nės v-ba prašo Hamiltono lietuvių atlikti savo pareigą, sumokant dviejų dol. mokestį. Jis renkamas tik nuo dirbančiųjų.

Kariuomenės šventės minėjimas bus lapkričio 4 d. Numatoma svečio iš JAV paskaita, koncertinė dalis ir bendri šokiai. Minėjimas bus Knights of Columbus salėje.

Padaryti metmenys 1962 m. Lietuvos **Nepriklausomybės minėjimui.** Paskaitai valdyba pakvietė Pax Romano pirm. dr. Vygantą.

Hamiltono latvių koloniją ištiko **skaudus smūgis:** ežere nuskendo trys šios kolonijos nariai. Latvių s-gai Hamiltone, mūsų v-ba pasiuntė užuojautą.

N. Metų sutikimas bus Roberst Restorane.

Gausiai ir stipriai paremkime Š. Fondo pradedamą vajų spalio mėn. Atsilankykime į rengiamą banketą spalio 7 d. parapijos salėje.

Ap. inform.

GRĮŽUS Į JAV

vikarui kun. V. Poimanskiui, Hamiltono parapijos dvasinius reikalus, jau daugiau pusmečio, aptarnauja vienas klebonas. Parapija yra nemaža, Pastoracinio darbo vienam asmeniui labai daug. Be to, kartais kun. dr. J. Tadarauskui tenka išvykti kelioms dienoms į kitus miestus. Tuomet paliekame visai be lietuvio kunigo. Įvykus skaudžiai nelaimei, tektų kreiptis į svetimus.

Žiemos metu, po pamokslo klebonas pranešė, kad į Hamiltono parapiją bus atsiųstas vikaras ir altarista, bet jiki šiol Hamiltone jų nesulaukėm.

NUOŠIRDI PADĖKA

Šią vasarą LN v-ba neteko 2-jų pačių stipriųjų jos narių— reikalų vedėjo Alfonso Patamsio ir sekretoriaus Alfonso Pilipavičiaus, kurie dėl susidėjusių asmeninių aplinkybių — pirmasis birželio 26 d., o antrasis — rugsėjo 1 d., iš LN v-bos sąstato išėjo.

Man, kaip v-bos p-kui, visą jų v-boje buvimo laiką teko nuolatos ir artimai su jais bendradarbiauti, patiriant iš jų daug nuoširdumo ir didelio atsidėjimo, administruojant dabartinius Liet. Namus ir siekiant įsigijimo naujųjų. Jie ne tik daug idėjinio darbo LN skyrė, bet ir savo asmeninėmis lėšomis stambiai prisidėjo: A. Patamsio šeima $2100, o A. Pilipavičiaus $600.

Tik tokių taurių lietuviškų širdžių dėka, šis nepaprasto pasiryžimo, atkaklumo ir ištvermės reikalaująs mūsų tautinis darbas gali duoti laukiamų vaisių!

Linkiu Jums, Brangūs Mielieji Alfonsai, geriausio pasisekimo Jūsų asmeniškuose planuose ir reiškiu gilią padėką ir nuoširdžią pagarbą už Tamstų įdėtą Lietuvių Namų idėjai įgyvendinti didelį ir tikrai nuoširdų Jūsų asmenišką darbą ir pasiaukojimą!

Jūsų

St. Bakšys

LN V-bos p-kas.

ŽAIDYNĖS CLEVELANDE.

Savaitę prieš žaidynes, JAV vidurio vakarų Sporto Apygarda, galvojo atšaukti Š. Amerikos lietuvių žaidynių vasaros rato įvykdymą, kadangi joms užsiregistravo labai mažas sportininkų skaičius. Ypatingai apgailestauta Kanados atstovų neatvykimas nes šio krašto sportininkų garbę gynė tik septyni lengvaatlečiai (iš Toronto Aušros ir Vyčio). Tačiau jau buvo ,,šaukštai po pietų ir vadovas, A. Bielskus, buvo privers tas prie ,,liesaus" dalyvių skaičiaus žaidynes vykdyti pagal nustatytą programą. Deja, čia vėl negalėjo būti futbolo, nes savo komandos neatsiuntė Čikaga, tad atvykę New Yorko futbolininkai... ir grįžo atgal net neapsiavę futbolo batų. Tiesa, nors žaidynės nepasižymėjo dalyvių gausumu, tačiau jose atsiekta neblogų pasekmių. Ypač džiugino jaunių klasė. Ir patys Clevelando lietuviai paliko ,,šalti" žaidynėms, nes žiūrovų aikštėje galima buvo priskaičiuoti apie 10. Panašiai buvo vakaro pobūvyje, kuris tikrumoje turėjo padengti visas žaidynių išlaidas: Lietuvių klubo salė buvo apytuštė.

Tokiu būdu, mūsų anksty vesnis tvirtinimas šio laikraščio psl., kad žaidynių negalima savaičių laikotarpyje kilnoti iš vienos kolonijos į kitą — pasitvirtino. Nukentėjo ne tik graži idėja, bet ir sportinio gyvenimo finansinė pusė.

ATŽYMĖJO LIETUVĄ

Kaip praneša iš Tel Avivo AP telegramų agentūra, čia šeštose viso pasaulio izraelitų sporto žaidynėse iškilmingame atidaryme buvo prisiminta Lietuvos Makabi organizacija, kurios veikla buvo sustabdyta bolševikams okupavus šį Pabaltį ir jo kraštą. Už visus sportininkus ir Lietuvos Makabi organizaciją sukalbėta malda.

Šios sportinės žaidynes — makabiados — ruošiamos kas treji metai.

Lietuvos Makabi įsteigta 1920 m. (pilnas pavadinimas — Gimnastikos ir Sporto S-ga Makabi) savo vardą vėl pakeitė 1923 m. į ,,Lietuvos žydų sporto ir gimnastikos s-gą Makabi. Ši žydų organizacija Lietuvoje daugiausia kultivavo futbolą, boksą, stalo tenisą (Lietuvos meisteris 1927-1928 m. m.) ir dviračių sportą. Jos iškylesni sportininkai: Liršicas, Švarcas (futbolas), Duškės, Gurvičaitė (stalo tenisas), Jolkas, Vaineris (boksas). Žymesni organizacijos veikėjai: dr. Rozenfeldas, Vaintrobas, Podzelveris, Fridmanas. Makabi centras buvo Kaune, o visoje Lietuvoje buvo 77 skyriai.

IŠ LIETUVOS

— Europos irklavimo pirmenybėse Pragoje, meisterio vardą iškovojo Jukna ir Bagdanavičius.

— Rumunijos tarptautinėse lengvosios atletikos rungtynėse pirmą vietą iškovojo A. Vaupšas, nušokdamas 7,48 m.

— Baku pravestos mokslei vių žaidynės. Gražiai pasirodė mūsų krepšininkai. mergaitės laimėjo pirmą vietą, o berniukai buvo antri. Bendrai surinktais taškais, lietuviai buvo devinti.

— Kauno Bangos jaunieji futbolininkai užėmė trečią vietą visoje Sov. S-goje.

— Kauno Žalgirio krepšininkai pralaimėjo Tbiliso Dinamo 68—71.

IŠ VISUR

— Bulgarijoj, atliekant archeologinius kasinėjimus netoli Plovdivo m. rastos senovinio stadiono liekanos, maždaug 30 tūkst. žiūrovų. Spėjama, kad stadionas statytas II-me amž. po Kristaus gim., kuriame buvo pravedamos Trakijos, Mažosios Azijos ir gal net Romos imperijos sportinės žaidynės.

— Edmontonas vakarinėje dalyje, o Hamiltonas rytinėje yra stipriausi šiemet futbolo klubai Kanadoje.

— Jau pradėtos ledo rutulio treniruotės.

— Tel Avive pasaulio izraelitų sportines žaidynes laimėjo JAV atstovai prieš šeiminin kus.. Kanada užėmė penktą vietą.

— Rusas Brumelis šuolyje į augštį atsiekė naują pasaulio rekordą — 2,25 m.

Be knygos nėra kultūros

Viena žinokime: knyga yra tas, kas užpildo ir laisvą laiką, ir nemigo naktis, ir bet kurią negerą nuotaiką. Knyga be to, suteikia naujų minčių, atidaro naujas, plačias padairas ir patenkina dvasiškai. Todėl įsigykime sau ir dovanų artimiesiems, vaikams ir jaunimui.

Plokštelės. MILŽINO PAUNKSMĖJE, 3 ilgo grojimo, 3 valandoms su puikiu albumu..$ 15.00
Plokštelė, ŽIRGINĖLIAI, ilgo grojimo .....$ 5.00
B. Brazdžionis. VIDUDIENIO SODAI. .....$ 4.00
Rapolas Skipitis. NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT. Atsiminimai. $5.00
A. Tulys. TŪZŲ KLUBAS. Novelės. $3.00
Topografinis ŽEMĖLAPIS, 125 lapai. Sužymėti kaimai ir vienkiemiai. 25.00
Liet. liaud. menas. MEDŽIO DIRBINIAI 6.00
A. Baranauskas. KALVOS IR LANKOS. 1.50
V. Pietaris. ALGIMANTAS. I ir II tomai. 4.00
Prof. J. ERETAS. STASYS ŠALKAUSKIS. 5.00
Pr. Naujokaitis. UPELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, rom. 5.00
Jonas Mačys - Kėkštas. POEZIJA. 2.00
Alb. Baranauskas. SNIEGO PLATUMOS. 1.30
Šventoji istorija. SENASIS ĮSTATYMAS. 1.00
F. E. Sillanpaa. SILIJA. Romanas. 3.50
Selected Lithuanian. SHORT STORIES. 5.00
M. Biržiška. DĖL MŪSŲ SOSTINĖS. 3,00
V. Ramonas. MIGLOTAS RYTAS. 2.00
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS. 2.00
Felix Timmerman. KAIMIETIŠKOJI PASAKA. 1.50
Skaitymai. SAUJA DERLIAUS. 6.00
J. Savickis. ŽEMĖ DEGA. I ir II t. po $3.00
A. Žmuidzinavičius. PALETĖ IR GYVENIMAS $6.00
R. Spalis. GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI 3.50
A. Radžius. PAUKŠČIŲ TAKAS. $1.50
Dr. A. Šešplaukis. PRATIMINĖ LIET. KALBOS GRAMATIKA 4.00
A. Merkelis TUMAS VAIŽGANTAS 6.00
Dr. J. Kaškelis. KOMUNIZMAS BE KAUKĖS 1.50
7-tos Lietuvių dienos METRAŠTIS .....$ 1.00
N. Mazalaitė. PJŪTIES METAS. Romanas.....$ 3.75
Kazys Jakubėnas. ŪŽIA MELSVAS ŠILAS .....$ 4.00
Maironis. RINKTINIAI RAŠTAI I ir II tomai po....$ 3.50
J. Savickas. ŠVENTOJI LIETUVA. Romanas. ....$ 3.00
I. Joergo. TAIKA ATEINA Į SLĖNĮ. Romanas. ....$ 1.25
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS. Romanas. .....$ 1.25
E. Ožeškienė. PRIE NEMUNO. Romanas. .....$ 5.00
Grimų PASAKOS. Iliustruota. .....$ 3.00
St. Būdavas. RŪSTI SIENA. Apysaka. .....$ 1.40
A. Giedrius. PASAKĖČIOS. .....$ 2.00
J. Ignatonis. IR NEVESK Į PAGUNDĄ. Romanas. ..$ 3.00
J. Gandrimas. IŠ LIETUVOS MUZIKINĖS KŪRYBOS ISTORIJOS. .....$ 4.00
A. Gustaitis. LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA, iliustruota $2.50
Algirdas Gustaitis. ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS. Jų nutikimai Lietuvos kaime. Kova su gaidžiu. $2.00
Bronys Raila. TAMSIAUSIA PRIEŠ AUŠRĄ 5.00
Mykolas Sleževičius. KELIŲ AUTORIŲ ATSIMINIMAI .....$ 5.00
Fr. Mauriac. GIMDYTOJA, romanas 1.75
A. Kutkus. ARTISTO ATSIMINIMAI 2.00
Levinskas - Banišauskas, ANGLIAKASIŲ ATSIMINIMAI 3.00
J. M. Valter. SIDABRAS PRIE SANDAVAKO, Sibiro romanas 1.25
Lietuviškasis LIBERALIZMAS, 12 autorių 3.00
Mokyklai ir gyvenimui. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS . 3,50
Su aiškinimais, vietų vardais ir tt.
Žurnalas LIETUVA 0,50
M. Katiliškis. MIŠKAIS ATEINA RUDUO Romanas $ 5.00
P. Babickas. DRAMBLIO KOJOS. .....$ 2.00
S. Miglinas. PAVERGTOJI LIETUVA 1.50
S. Miglinas. LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS DOKUMENTUOSE. 1.50
„STUDENTŲ VARPAS" 0.50
J. Mingirdas. PATARLĖS, PRIEŽODŽIAI,POSAKIAI3.50
„VARPAS" (dvigubas) 2.00
Dr. J. Prunskis. RINKTINĖS MINTYS .....$ 4.00
J. Simonaitytė. PENKIŲ PAVASARIŲ AUDROJ.....2.50
E. Bačelis. KOLCHOZAI LIETUVOJE 0.50
Karolė Požėraitė. DIDVYRIŲ ŽEMĖ. 1,50
Paulius Jatulis. PO TŪKSTANČIAIS KAUKIŲ 1,50
V. Čižiūnas. TAUTINIS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE 1,50
B. Pūkelevičiūtė. METŪGĖS. 1.00
Merimee. KOLOMBA, romanas. 2,50
B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JŪRININKYSTĖ....2,00
K. Požeraitė, NUSIDĖJĖLĖ, romanas .....$ 2.—
J. Gruodis, VISUR TYLA, AGUONĖLĖS, RŪTA, RUGIAGĖLĖS .....$ 1.50
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI ir MINTYS .....$ 1.50
P. Orintaitė, MARTI IŠ MIESTO .....$ 0.75
V. Tamulaitis, SUGRĮŽIMAS .....$ 1,10
Vytenis, RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, žudynės .....$ 0,75
Prof. Roemeris, LIETUVOS SOVIETIZACIJA ....$ 0,25

Pinigus siųskite adresu: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal 32, P. Q., Canada.

A. LIŪDŽIUS, B. L.,
Viešasis Notaras
(Notary Public)
Advokatas iš Lietuvos.
Namų, žemės ar bet kurio biznio pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas ir visi kiti notariniai reikalai.
Teisiniai patarimai.
Morgičiai.
Įstaiga: JA 7-5575;
Namų: FU 3-8928.
20 King Street East, Hamilton.

ATVYKĘ IŠ LIETUVOS...

Atkelta iš 6 psl.

Laisvų žmonių Lietuvoje, kaip ir visoje sovietijoje, nėra.

VISI SOVIETIJOS ŽMONĖS YRA VALDININKAI

Valdininkai yra tie, kurie sėdi ministerijose; valdininkai tie, kurie dirba krautuvėse, nes visos krautuvės Lietuvoje yra valdžios (tame įsitikino ir Juozas Bakšys iš Worcesterio); valdininkai yra fabrikų darbininkai, nes visi fabrikai yra valstybės; valdininkai yra kolūkiečiai, nes visa Lietuvos žemė yra valdžios nusavinta. Net ir tie 60 arų, kuriuos kolūkiečiai turi neva savo žinioje, yra tiktai laikinai jiems paskolinti, ir be to, jie už tą žemę valdžiai turi mokėti mokesčius ir atiduoti duokles produktais. Net ir kunigai yra pusiauvaldininkai, nes ir jie privalo laikytis valdžios parėdymų, jiems specialiai taikomų.

IŠIMTĮ SUDARO TIKTAI VADINAMIEJI SPEKULIANTAI

(Pasirodo, kad net sovietijoje „nėra taisyklės be išimties...).

Jeigu jie sugeba gyventi iš „spekuliacijos" mūsiškai sakant — iš prekybos, kas tačiau uždrausta ir laikoma nelegaliu dalyku. Nežiūrint tačiau draudimų, pati valdžia dažnai naudojasi ,,spekuliantų" patarnavimais. Tat yra savotiškas, tiktai sovietinėje diktatūroje pasireiškias, luomas, kokio niekur kitur pasaulyje nėra. Tat ,,spekulianai", kiek jie sugeba išsilaikyti laisvėje, jie yra ne valdininkai ir jiems galima taikyti terminą ,,laisvi žmonės".. Visi kiti sovietijos gyventojai yra tiktai valdininkai, valdžios tarnautojai, nes visas sovietijos gyvenimas yra suvalstybintas.

Labai įdomus sovietinis reiškinys —

sovietijos valdžia nesugeba suvaldyti savo valdininkų...

Valdininkai valdžios neklauso. Bet už tai mažiausiai klaų sančius žiauriai baudžia, ligi bado ir mirties imtinai.

Valdininkai, kurie dirba ministerijose, teatruose, menotyse, yra paklusniausi, todėl jie yra geriausiai atlyginami, gauna atostogų, kiti net išleidžiami į užsienius pasivažinėti. Jiems pasenus, ir pensijos moka mos. Valdininkai, kurie dirba fabrikuose, jau prasčiau atlygi nami; jie, patys geriausi, teužd dirba tiktai ketvirtadalį to, ką uždirba Kanados darbininkai, bet ir jiems mokamos pensijos, nors ir ne visiems.

Blogiausiai atlyginami kolūkiečiai,

nes jie yra mažiausiai paklus nūs valdžiai, o daugelis jų valdžios ūkius sabotuoja. Todėl kolūkiečių daugumas vos gali išgyventi; dalis jų visai negauna atlyginimo iš kolūkio. Jie ne gauna ir atostogų. Jie negauna ir pensijų. Jie negauna pilno medicinos aprūpinimo (pav. jiems nestato dantų, jiems ne duoda akinių).

Kas žiauriausia, tai tas, kad

kolūkiečiai pririšti prie žemės.

Kolūkietis negali palikti kolūkio ir išvažiuoti į miestą, arba persikelti į kitą kolūkį. Tiesa, ir darbininkai pririšti prie fabriko (kaip Kanadoje sakoma— „šapos"); ir jie negali palikti vieno fabriko ir pasilikti sau kito. Bet fabrikų darbininkai ne taip ir reikalingi to kilnojimosi. Kolūkiečiams gi dėl daugelio priežasčių tenka keisti darbo vietę (pav. norit vaikus lesti į mokslus), bet tokios teisės kolūkietis neturi. Kolūkietis negali palikti kolūkio ir pav. persikelti dirbti į kokį miesto fabriką. Jis kietai pririštas prie žemės, prie kolūkio. Šia prasme Lietuvoje, kaip ir visoje sovietijoje, yra

gražinti senosios baudžiavos laikai,

nes darbininkai pririšti prie darbovietės, kaip ir senosios, carinės, baudžiavos laikais. Tiktai dabar baudžiava dar žiauresnė. Anais laikais baudžiauninkas galėdavo pabėgti, o dabar nėra kur pabėgti, nes kur bėgsi, visur atsidursi į valdžios vartus, nes privačių niekur nėra.

Bus daugiau.

LIETUVIAI KERAMIKOS PARODOJ

Rugsėjo 8 — spalio 13 dd. Washingtone, D. C. įvyksta Aštuntoji tarptautinė paroda Smithsonian Instituto Muzėjuje of Natural History. Paroda rūpinasi ir remia The Kiln Club of Washington D. C. Lietuvos Pasiuntinybė Washingtone, šioje parodoje išstatys šešis jos nuosavybėje esančius lietuvių keramikų darbus.

TAUPYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA"
Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol.,
morgičių paskolos iki 50% turto vertės.
Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas.
Darbo dienos:
Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 5 val. p. p.
Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
20 King St. E. Room 13. **Tel. JA 7-5575**

MONTREAL HAMILTON TORONTO

SALOMĖJA NARKELIŪNAITĖ MONTREALY RODYS FILMUS

ir padarys pranešimą apie Lietuvą.

Kaip laikraštininkė, S. Narkeliūnaitė šiemet lankėsi Lietuvoje ir nufilmavo Vilnių, Kauną (su „jūra"), Trakus (dėl kurių restauravimo barėsi Maskvos „Izvestijos"). Filmas užima 1 valandą laiko. Be to, S. Narkeliūnatė, kiek ji patyrė Lietuvoje būdama per dvi savaites, padarys pranešimą. Sekite skelbimus „N. L-voje".

GERAI BUVO GIRDIMA LIETUVIŲ DIENOS RADIO PROGRAMA

Rugsėjo 3 d. vakarą pusantros valandos radio programa per prancūzų stotį buvo labai gerai girdima, ir KLB Kr. Vbos pirm. Stp. Kęsgailos ir Dienos ruošimo k-to pirm. Jono Lukoševičiaus, ir aiškintojų, pagaliau — muzika buvo gerai perduota, todėl pusantros valandos radio programos buvo malonu pasiklausyti.

MUZIKOS STUDIJA,

vedama op. sol. E. Kardelienės, mokslo metus pradeda rugsėjo 18 d. Priimami nauji dainavimo ir muzikos mokiniai. Susižinoti prašoma telefonu PO 7-0473.

SLA 123 KUOPOS SUSIRINKIMAS

šaukiamas šį sekmadienį, rugsėjo 17 d., tuojau po pamaldų A. V. salėje. Nariai prašomi atsilankyti ir apsimokėti nario mokesčius. Be to, susidarant naujam valiutų skirtumui, reikia pasitarti ir dėl valiutos.

RAUDONOSIOS ARMIJOS ANSAMBLIS

kuris faktinai yra geras vienetas, nes jame karių uniformoje dalyvauja profesonalai, specialiai propagandos tikslui paruošti artistai, Montrealyje įnešė są myšio. Rusijos okupuotų kraštų žmonės rusus pikietavo, gavę leidimą, bet keli suimti ir teisiami; tūlas asmuo jo vadovui metė pluoštą atsišaukimu: kažkoks pokštininkas pranešė, kad Forume, kur vyko spektakliai, esanti padėta bomba... Policija turėjo bėdos tirti Forumą, bet pasirodė, kad tai yra ble fas. Ansamblio vadovas pareiškė nepasitenkinimą ir pareikalavo atsiprašymo. Miesto majoras pasakė, kad nieko blogo neįvyko, o jeigu vadovas mano, kad majoras turi atsiprašyti, tai jis atsiprašo. Nors majoras ansambliui miesto kalno salėje suruošė priėmimą...

DLK VYTAUTO KLUBO

Pašalpinės organizacijos sergančiais nariais: Kostas Bužas, Jonas Glaveckas, Jurgis Pauliukaitis, pakartotinai B. Botyrienė, Iz. Paulauskaitė. Pasveiko: M. Juškevičienė, Klubo veikėjas John Adomonis, kuris buvo operuotas, p. Valašimas, J. Sarulienė.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA PERRINKO PREZIDIUMĄ

PLB Valdyba kesmet perrenka savo prezidiumą. Praėjusią savaitę PLB Valdybos prezidiumas perrinktas ir dabar yra šis: Dr. J. Sungaila — pirmininkas, J. Matulionis — vice pirm. ir Vyt. Meilus — sekr. Kiti liko savo vietose.

BANKAS „LITAS" VEIKIA

Sekmadienį įvyko pirmasis po atostogų valdybos posėdis, kuris išsprendę eilę bėgamųjų klausimų. Be to, nutarė išleist informacinę apie banką brošiūrą, kurią paruošė Pr. Rudinskas.

Nutarta, kad banko skyrius prie Šv. Kazimiero parapijos turi veikti kaip ir skyriuje prie A. Vartų, iki po sumos, pagal reikalą.

Priimta eilė naujų narių.

PRANCŪZŲ KALBOS KURSAI

nemakamai pradedami rugs. 19 d., 8 val. vakaro šiose mokyklose: Bourget, 1220, rue de la Montagne; Olier, 310 est, rue Roy; St. Barthelemy, 7081, rue des Erables; St. Brendans, 5937, 9e Avenue, Rosemount; St. Pascal, 6316, chemin de la Cote-des-Neiges ir St. Philippe, rue Drolet.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

1961-62 mokslo metus pradeda rugsėjo 16 d. 9,30 v. St. Mary mokyklos patalpose, Mulberry Str., (toje pačioje vietoje, kur vis būdavo).

Prašomi tėvai tą dieną visus vaikus atsiųsti į mokyklą.

Mokyklos vedėjas.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Aštuntos Kanados Lietuvių Dienos proga mūsų parapijoje lankėsi šie dvasiškiai: Jo Em. Montrealio kardinolas P. E. Leger, E-jos sekr. kun. Lamarche, Romos Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. L. Tulaba, Brazilijos Liet. B-nės pirm. prelatas Ragažinskas, Tėv. Ramanauskas, O. F. Min. iš New York., Tėv. Baltakis, O. F. Min. iš Toronto, „T. Ž." red. kun. dr. Gaida, iš Sudbury, kunigas kleb. Sabas ir kun. Adm. Dr. F. Jucevičius.

Bažnyčios dažymo bei remonto reikalams aukojo Dr. St. Daukša 30 dol., p. Stankevičienė 10 dol., J. Intas 10 dol., Juoz. Jukoševičius 10 dol., M. L. Raymond 10 dol.

Jojo Eminencija Montrealio kardinolas specialiu potvarkiu pakartotinai primena tautinių parapijų klebonams, kad jie yra atsakingi už religinį savo tautinės grupės vaikučių auklėjimą. Savaime yra aišku, kad Sakramentus, ypatingai Pirmąją Komuniją ir Sutvirtinimą, vaikučiai turi priimti savo parapijose. Šia proga labai prašome ir visų tėvų nuoširdaus bendradarbiavimo, ypatingai vaikučius ruošiant Pirmąjai šv. komunijai.

Mūsų choras pradeda naujuosius darbo metus. Neabejojame, kad parapijos liturginio gyvenimo širdis yra gražus, stiprus ir kultūringas choras. Puikus parapijos choras yra taip pat labai svarbus reiškinys ir grynai tautinėje plotmėje. Nuoširdžiai džiaugiamės esamuoju choru bei jojo veikla, bet kartu žinome, kad mūsų choro darbas būtų našesnis, jeigu daugiau įsijungtų mūsų kolonijos balsingų narių į esamą chorą. O mūsų kolonija juk turi labai puikių balsų. Tat, kviečiame visus įsijungti į taip gražųjį mūsų choro darbą. Mūsų chorui gražiai vadovauja muz. A. Ambrozaditis ir energingai administruoja seniūnas Alb. Urbonas.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Šv. Onos dr-jos susirinkimas įvyko sekmadienį, pirmasis po atostogų.

Pirmoji parapijos grybų vakarienė įvyks ruisėjo 30 d., 7 val. 30 min. Parapijiečiai prašomi tai vakareinei rinkti grybus ir atsilankyti vakarienėn.

Vestuvės Alfonso Žukausko su Madlena Latulippe šį šeštadienį 10 val. ryto.

Rinkliava davė $135.33. Specialiai skoloms padengti — 156.64 dol.

Aukavo bažnyčiai J. Pažera 10 dol., St. Remeikis ir J. Vasiliauskas po 5 dol.

VIEŠĖJO MONTREALYJĘ

Iš Hamiltono K. Mikšys. Pas pp. Paukštaičius viešėjo iš JAV pp. Krikščiokaičiai, pas pp. Barisus pp. Rmaičiai, A. Balsys, V. Skladaitis. Pas pp. A. J. Tumus viešėjo pp. Kvedarai.

ANGLŲ IR PRANCŪZŲ KALBOS KURSAI

taip pat nemokami pradės veikti nuo spalio 2 dienos, 8 val. vakaro šiose mokyklose: Barthelemy - Vimont, 630, rue St. Roch; Gourget, 1220, rue de la Montagne; Olier, 310 est, rue Roy; St. Barthelemy, 7081, rue des Erables; St. Brendan's, 5937, 9e Ave., Rosemount, St. Pascal, 6316, chemin de la cote des Neiges; St. Philippe, 6839, rue Drolet; St. Raymond, 5538, chemin Upper Lachine; St. Simon Apotre, 195, rue Beauharnois; N. D. du Bon Conseil, Ave. Western.

Pilietybės 10 pamokų prasidės lapkr. 6 d. Daugiau žinių galima gauti Neo Canadians, 3737 est, rue Sherbooke, tel.: 525-6311, local 325—327.

TAUTIETI,

Remk „Nepriklausomos Lietuvos" laikraščio Mašinų Fondo vajų, nes tai yra svarbus

lietuviškas reikalas.

Remdamas „Nepriklausomos Lietuvos" Mašinų Fondo vajų kartu paremsi Lietuvos laisvinimo ir lietuvybės išlaikymą darbą.

AIŠKINTOJA IŠ RANKOS IR PATARĖJA

Skaito iš rankos Mrs. Allen. Viskas laikoma paslaptyje. Atdara nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

3622 Park Ave. Apt. 1.

TORONTO ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

darbą pradeda šeštadienį, rugsėjo 16 d., 9 val. ryto, Patalpos tos pačios, kaip ir praėjusiais metais — Šv. Pranciškaus mokykla Claremont gatvėje (tarp College ir Dundas). Registracija bus tą patį šeštadienio rytą, o po jos taip pat prasidės pamokos. Į mokyklą vesti visus vaikučius, baigusius 6 metus ir vyresnius, kurie yra gimę 1955 metais ir anksčiau.

Nemanau, kad daug reiktų kalbėti, jog susipratę tėvai turėtų leisti savo vaikus į lietuvišką šeštadieninę mokyklą. Tai yra pareiga, nuo kurios mus niekas negali dispensuoti. Ir net nemėginkim savo vaikų klausinėti, ar jie kartais nebūtų... tokie malonūs ir nesutiktų eiti į šeštadieninę mokyklą!.. Iš tėvų pusės tebūna tartas žodis, o tas žodis tebūna įvykdytas be atsikalbinėjimų! Su 8-ju skyriu mūsų mokykla dar nepasibaigė, todėl baigusieji aštuonis skyrius automatiškai pereina ir privalo lankyti 9-tąjį!

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

nutarė dešimtmečio minėjimą suruošti spalio 21 dieną. Tai datai bus išleistas specialus leidinys, kuriame bus namų čarteris ir dalininkų sąrašas.

JAV LB SUVAŽIAVIMAS...

Atkelta iš 1-mo psl.

dy priimtų L. B. Tarybos su važiavimą Lietuvos klausimu. J. Vileišiui buvę atsakyta, kad šiuo metu prezidentas esąs labai užimtas, bet ateityje tokia audiencija būsią galima gauti. P. Vileišis pasiūlė, kad LB Tbos organai pasirūpintų audiencija gauti.

St. Barzdukas ir Blinstrubas pastebėjo, kad reikalas jautrus ir reikalingas atsargumas. Dr. B. Matulionis pareiškė, kad L. B. Taryba, jei išeitų veikti ir politinėje srityje, atsistotų labai slidžiam ir pavojingam kely. Bendruomenė, kaip nesrovinė kultūrinė organizacija, išeidama politinę areną, galėtų susilaukti pati savo viduje skaudžių sukrėtimų.

P. Vileišio siūlymas buvo priimtas bene 12 balsų (suvažiavime buvo 32 su balso teise). Šio nutarimo vykdymui pasiruošti buvo išrinkta komisija iš inž. Vyt. Izbicko (Bostone), P. Vileišio ir dar poros kitų asmenų.

Stebėtojas.

TAVO VIENKARTINĖS AUKOS LAUKIA TŪKSTANČIAI LIKUSIŲ TAUTIEČIŲ VOKIETIJOJE

LIUKSUSINIS LAURENTIAN MOTELIS

sparčiai augančioje Laurinijos vietovėje. 36 kambariai, pilnas likerių laisnis, užkandinė ir restoranas. Lengvos mokėjimo sąlygos arba priimamas mainais nejudomas turtas.

Rašyti: 292 St. Joseph Blvd. West, Montreal.

TAISAU IR DAŽAU

lengvas mašinas. Lietuviams nuolaida.

Skambinkite telef. DU 9-0571.

V. Sušinskas.

● **Ateitininkų** bendras susirinkimas bus šį šeštadienį, rugsėjo 16 d., 7 val. vak. Toronto Vaikų Namuose, 57 Sylvan Ave. Programoje prof. J. Ereto paskaita.

● **Prof. J. Eretas,** kviestas Katalikų Federacijos, sekmadienį rugsėjo 17 d., 5 val. pp. Pirsikėlimo par. salėje turės paskaitą. Visi lietuviai kviečiami labai gausiai dalyvauti.

● **„Aušros"** žinios: šį šeštadienį, rugsėjo 16 d., 12 val., York Memorial stadione (Eglinton & Keele kampas) įvyks III-ios tarpmiestinės Clevelandas — Torontas lengvosios atletikos pirmenybės. Vakare 8 v. Muzikoss studijoje svečių pagerbimo arbatėlė ir šokiai jaunimui.

● **Biblioteka** pradės veikti ateinantį sekmadienį ir bus atidaryta kas sekmadienį 10—11 val.

● **Tuokiasi** Jonas Akštaitis su Birute Valiukevičiūte.

● **Pradedamos** laikyti vėlyvosios 11.30 val. mišios par. salėje. Maloniai prašome salėje prieš mišias susilaikyti nuo rūkymo; tai galima padaryti čia pat esančioje kavinėje. Tėvelius, kurie šiose mišiose dalyvauja su vaikučiais, labai gražiai prašome neleisti vaikų nuo savęs.

LIETUVI, SKIRK VIENOS DIENOS UŽDARBĮ ŠALPAI

Aukodami šalpai padėsime ateities Lietuvai išlaikyti daugiau sveikų ir darbingų lietuvių.

VALSTIEČIAI VAŠINGT...

Atkelta iš 1-mo psl.

nacijų — A. Devenienė, kontrolės — A. Devenienė, kontrolės — B. Paramskas.

Rugsėjo 3 d. plenumo posėdyje atskirų tautų delegacijos tarė savo žodį apie santykius su pavergtaisiais kraštais esamas sąlygas ir veiklą. Lietuvių delegacijos vardu kalbėjo J. Audėnas.

Buvo priimtos visų komisijų parengtosios rezoliucijos. Visos delegacijos iš anksto buvo pristačiusios išsamius raportus apie padėtį krašte, svarbiausia apie žemės ūkio padėtį. Ši visa dokumentacija bus paskelbta specialiame šio kongreso darbų biuletenyje.

Priėmus rezoliucijas, buvo išrinktas Centro komitetas: S Mikolaičikas, prezidentu; A. Devenienė, dr. J. Černy, dr. V. Maček, F. Nagy, dr. M. Gavrilovič, dr. A. Popa, dr. F. Hodžan — vcepirm. Dr. G. Dimitrovas gener. sekr. Tarus Mikolaičikui ir Dimitrovui baigia muosius žodžius, kongresas buvo užbaigtas.

Vakare lietuvių delegacija buvo pakviesta į Lietuvos atstovybę.

Buvęs.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
3938 Rosemont Blvd.
RA 7-5552; namų RA 1-0656.

Dr. J. ŠEMOGAS
5441 Bannantyne, Verdun.
Pirmadienį ir ketvirtadienį | 2—4 p. m. 7—9 p. m.
antradienį ir penktadienį | 2—4 p. m.
šeštadienį 11—1 p. m.
PO 7-3175; namų DO 6-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. J. MALISKA
1396 St. Catherine St. W.
Siute 419, tel. UN 6-8235
Namų tel. DO 6-0682

Nosies, gerklės ir ausų specialistas ir chirurgas
Dr. R. CHARLAND
78 St. Joseph Blvd. W.
VI 2-9958

Dr.E.Andrukaitis
956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

Dr. V. PAVILANIS
3439 Beaconsfield,
N. D. G., Montreal.
HU 1-8437

Dr. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų Gydytoja
1410 Guy St., I a. 11 kamb.
WE 2-6662; namų PO 8-8096

ADVOKATAS
STASYS DAUKŠA, LL. D.
4 Notre Dame St. E.
Suite 901
UN 1-8933

ADVOKATAS
JOSEPH P. MILLER,
B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064
Resid.: 40 Lafleur,
LaSalle. DO 6-1570

NOTARAS
JUOZAS BERNOTAS
B. A., B. C. L.
215 St. James West,
7 augštas.
Tel.: AV 8-3115.

ARCH Realties R'd.
Pr. Rudinskas, HU 1-2957
2415 Park Row East N. D. G.

Cote St. Paul, 5 metų senumo dupleksas po 4 kambarius. Aliuminijaus langai, centrinis šildymas. Kaina $16,500.

LaSalle, netoli LaSalle Blv., naujas 5 kambarių dupleksas. Ctntr. šildymas, garažas, daug kitų priedų. $23,500.

Juozas Gražys
kailių siuvėjas
SIUVU PAGAL UŽSAKYMUS IR PARDUODU GATAVUS KAILINIUS PALTUS, ŽAKETUS, STOLES.
Taisau ir remodeliuoju senus.
Primu vasaros laikymui.
6396 BANNANTYNE, VERDUN.
Tel.: dienomis AV 8-2352 po 6 vai. PO 7-6183.

Taupyk ir skolinkis
SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS"
Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui. Bankas veikia: Šiokia dieniais 1451 Crawford Bridge Ave, Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val., ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Sekmadieniais Aušros Vartų Parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val.
Visais paskolų reikalais kreiptis pas Ved. padėjėją Pr. Rudinską, tel. HU 1-2957.
Pirm. J. Bernotas, AV 8-3111. Ved. D. Jurkus PO 7-4280

I. G. ELECTRIC R'd.
Elektros kontraktorius
IGNAS GURČINAS
889 — 56 Avenue
Lachine. Tel. ME 1-0882.

DISTR. ESTATE BROKERS
177 Sherbrooke W. VI 2-8501
Pastatai — Žemė
Draudimas — Paskolos
Park Extension, netoli Jean Talon 4 butai po 4 atskirus kambarius. Nauji, nuomininkų apšildomi. Pajamos 3 po $ 75,00 ir $ 70,00. Kaina $ 28,000. Įmokėti $ 10,000.
P. Adamonis. RA 2-2472.

K. GUDŽIŪNAS
MASSON FURS
Parduoda gatavus, siuva naujus, remodeliuoja ir taiso senus
kailinius paltus.
Vasarai saugus išlaikymas su apdraudimu.
3365 Masson St., Montreal.
Tel. RA 1-6005.